

ВЕСНИК

ЕНИГМАТСКОГ КЛУБА «НОВА ЗАГОНЕТКА»

ISSN 1820 – 2918

БЕОГРАД, ДЕЦЕМБАР 2025.

БРОЈ 88

УВОДНА РЕЧ

Истекао је рок за достављање такмичарских радова за 12. «Меморијал Србољуба Станковића». У овом броју ВЕСНИКА приказане су све загонетке које конкуришу у овом надметању, а уједно представљају и материјал за жирирање.

Председништво ЕК «Нова загонетка» свим својим члановима, свим читаоцима ВЕСНИКА, као и свим љубитељима загонетака у Србији и региону честита Нову годину и наступајуће празнике и жели добро здравље, срећу и просперитет.

САДРЖАЈ

СТРАНА

12. «МЕМОРИЈАЛ СРБОЉУБА СТАНКОВИЋА»	
Општи подаци	2–3
Чист словни ребус	4–10
Комбиновани словни ребус	11–21
Индирикт	22–34
ТЕКСТОВИ О ИСТОРИЈИ СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ	
Писмо	
Удружењу новинара Србије	35–37
Целог живота	
решавамо загонетке	38–39
НОВИ БРОЈ «НАШЕ ЕНИГМЕ»	40–41
Подсећање на 24. СЕС	42
РЕАГОВАЊА И МИШЉЕЊА	
Допис «Политици»	43–44
Путеви истраживања	45
Са енигматских блогова	46
ИСТОРИЈСКИ ПРИЛОЗИ	
О Неговану Ранитовићу	47–50
Загонетке	
Негована Ранитовића	51–56
ДОДАТАК: «Енигматски сремущ», број 28	I–IV

«ВЕСНИК» – Информативно–теоретски лист Енигматског клуба «Нова загонетка»
Припрема: Енигматски клуб «Нова загонетка», Београд
(11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26)
Редакција: Председништво Енигматског клуба «Нова загонетка»
Уређивање и техничка припрема: Мирослав Лазаревић
(телефон: 011/2131 – 143; 064/9452 – 493; Е – mail: miroslav.lazarevic40@mts.rs)

ЕНИГМАТСКИ КЛУБ «НОВА ЗАГОНЕТКА»

12. «МЕМОРИЈАЛ СРБОЉУБА СТАНКОВИЋА»

Такмичење на 12. «Меморијалу Србољуба Станковића» одвијало се у следећим дисциплинама:

1. Чист словни ребус

(једнословни, вишесловни
или са речима)

2. Комбиновани словни ребус

(са словима, бројевима, знацима, симболима)

3. Индирект у свим варијантама

(синоним поставке, израз који се логички наслања на поставку или произилази из ње, узимање, недостајање или наглашавање одређених делова синонима или асоцијације поставке и слично)

Такмичење је трајало од **1. јуна до 30. новембра 2025. године**.

У прописаном року за ово надметање пристигло је укупно **43 чиста словна ребуса, 63 комбинована словна ребуса и 72 индиректа, укупно 178 састава од 14 аутора** и сви ови радови биће представљени у наредном приказу, тако да остају трајно забележени, уједно служећи и као материјал за чланове жирија.

Радове са конкурса који су у такмичарској конкуренцији оцењиваће следећи жири (сложено по аубучном редоследу презимена):

1. **Славко БОВАН**, Кикинда (СБ),
2. **Александар ЈАНКОВИЋ**, Крагујевац (АЈ)
3. **Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ**, Београд (МЛ),
4. **Драган ЛОЈАНИЦА**, Београд (ДЛ),
5. **Драган МАТОВИЋ**, Крагујевац (ДМ) и
6. **Ђорђе ОТАШЕВИЋ**, Београд (ЂО).

Резултати такмичења биће објављени у следећем броју ВЕСНИКА, на блогу ЕК «Нова загонетка» и на сајту Енигматског савеза Србије, а могу их преузети по жељи и други електронски медији.

Начин оцењивања радова и утврђивања коначног пласмана је следећи: За сваку такмичарску категорију, сваки члан жирија одабира, по њему, десет најбољих састава и вреднује их са 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2 и 1 поена. Чланови жирија имају потпуну самосталност у избору радова и њиховог рангирања, па је према томе присутност субјективности веома могућа. При овоме, чланови жирија, имају пред собом само саставе и шифре њихових аутора, не знајући ко се иза њих крије.

Уколико се у међувремену открије да је још неки од вреднованих радова већ раније објављен (нехотични плагијат), тај састав се избацује из конкуренције и вредносни поени за радове се померају навише, због чега члан жирија, у свом избору, додаје још један рад са оценом 1. Ово значи да сваки члан жирија одабира и једанаести, резервни рад.

Коначни пласман за сваку дисциплину добија се простим сабирањем поена свих чланова жирија. У случају истог броја поена, сматраће се да је бољи састав онај који је добио поене од већег броја чланова жирија, а у случају да се ради о истом броју чланова жирија, онај, који има већу појединачну оцену. Уколико је и ово идентично, одлуку о пласману доносе чланови жирија.

Ово је само једна енигматска игра, са циљем даље популаризације и унапређивања такмичарских дисциплина, па то треба тако и прихватити, јер би можда неки други састав жирија, донео другачије одлуке. Значи, ради се о рангирању послатих загонетака на основу појединачних критеријума чланова жирија, а не на основу неких општих правила, која је овде тешко и увести и која фактички и не могу да постоје. Зато се сви учесници овог надметања могу сматрати победницима, јер су дали допринос даљем развоју ових загонетака.

Захваљујемо се свим учесницима на труду и жељи да се ове загонетке отргну од заборава и да се преко њих покаже сва ширина и лепота енигматског комбиновања. Овде се надмећу људи и њихове идеје, а не машине, што је сигурно корисно и за њихов умни и интелектуални развој.

Радује, што ово надметање и даље има мађународни карактер, јер на њему учествују и енигмати из бивших југословенских република, овога пута то је 6 такмичара из региона.

Иако изгледа да је велики број идеја за састављање ових загонетака можда већ искоришћен, мислимо да то није тако, јер се увек може наћи и неки нови кључ за градњу загонетке, а и за већ коришћене идеје, увек се може наћи и нека боља реализација са лепшим и «животнијим» решењима. Ипак, мора се констатовати да је интерес за оваква надметања нешто опао, а у разлоге за то нећемо се упуштати.

Сматрамо да су учесници овог такмичења показали да су прави заљубљеници у ауторску, маштовиту и комбинаторску енигматику, која није оптерећена неким калупима и шаблонима, због чега је изазовна и истраживачка. А то би требало да буде основни циљ у енигматском стваралаштву, који вуче ову интелектуалну активност напред.

Београд, 15. децембар 2025. године

ПРЕДСЕДНИШТВО ЕК «НОВА ЗАГОНЕТКА»

ЕНИГМАТСКИ КЛУБ

«НОВА ЗАГОНЕТКА»

11070 Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића 124, улаз 3, стан 26;
 телефон: 011/2131 – 143, 064/9452 – 493, 063/1849 – 061

е – mail: miroslav.lazarevic40@mts.rs;
rookie89_416@hotmail.com;

жиро – рачун код Банке Поштанска штедионица А.Д. Београд:
 200 – 2722280101033 – 36;
 матични број: 17354183, ПИБ: 101673150

12. «МЕМОРИЈАЛ СРБОЉУБА СТАНКОВИЋА» 2025. ГОДИНА – ТАКМИЧАРСКИ РАДОВИ ЧИСТ СЛОВНИ РЕБУС

РЕДНИ БРОЈ	ПОСТАВКА	РЕШЕЊЕ	ДАТУМ ПРИЈЕМА	ШИФРА АУТОРА
1.	Димитрије тријумфује (1,6,1,1,1= 4,6) Ј М Е	М италик у Ј, Е – МИТА ЛИКУЈЕ	04.06.25.	ЖЕЉКИН
2.	Очекивања увек постоје (5,1,1,1,1,1,1=9,2) МОЕ А	Понад А, с М, О, с Е – ПОНАДАСМО СЕ	04.06.25.	ЖЕЉКИН
3.	Поређење запослених (2,5,3,1,2,5,1,1,2=10,1,11) ОО Н КУ ЗА ПР	ПР испод оба О, ЗА после Н и КУ – ПРИСПОДОБА О ЗАПОСЛЕНИКУ	04.06.25.	ЗОРИН
4.	Неписмена жена (1,1,1,2,3,1,1,1,2=5,3,5) ЛЕ О Ч ЈУ	С Л, Е, па код О, Ч и ЈУ – СЛЕПА КОД ОЧИЈУ	21.08.25.	КАЛ ТРАСК

5.	Процењује га! (8,2,1,1=3,2,3,4) ДИ ДИ ДИ ДИ ДИ	Заредала су Д, И – ЗАР ЕД АЛА СУДИ (Ед и Ал мушка имена)	16.10.25.	СИБИЛА
6.	Смирена су два Петра (1,7,1,4=6,7) ИА ИА ЕИА ИА ЕИА ИА ЕИА ИА ИА ИА	С покојим Е, ИА (њака) – СПОКОЈ ИМЕЊАКА (ИА – гласање магараца – ономатопеја)	16.10.25.	СИБИЛА
7.	Рабиндранат је бржи (3,4,4,2,1,1,1,1=5,6,7) ТЕЖ ТЕЖ ТЕЖ	Три пута горе су с Т и Ж, Е – ТРИПУ ТАГОРЕ СУСТИЖЕ	16.10.25.	СИБИЛА
8.	Силецијско понашање (1,5,1,1,1,1=4,6) Г Г ПТП Г Г	Г рубна с Т у П – ГРУБ НАСТУП	16.10.25.	СИБИЛА
9.	Познат им је обичај (2,1,2,3,1,1,1,1,2,2=4,8,5) РУР ЧЗ ЈУ	Уз У су два Р, а Ч и З на ЈУ – УЗУС УДВАРАЧИ ЗНАЈУ	16.10.25.	СИБИЛА

10.	Пао је мрак на Ластову! (2,9,1,5=3,4,4,6) STOLEĆE VEK 	Са дублетама С крива – САД УБЛЕ ТАМА СКРИВА (Убли – Лука на острву Ластово и место код Цетиња)	16.10.25.	СИБИЛА				
11.	Препознали га! (1,6,2,2,2=3,6,4) РА Х АО	Х одваја РА од АО – ХОД ВАЈАРА ОДАО	16.10.25.	СИБИЛА				
12.	Досадно наричу! (1,6,1,1,1,1=3,8) <table border="1" data-bbox="206 651 540 780"><tr><td>С</td><td>Ј</td></tr><tr><td>Ј</td><td>У</td></tr></table>	С	Ј	Ј	У	С визави Ј, а Ј, У – СВИ ЗАВИЈАЈУ	16.10.25.	СИБИЛА
С	Ј							
Ј	У							
13.	Критично финансијско стање (2,5,1,5,1,1,1,3=6,2,2,3,6) Џ Б њ И И И И И	На петом И, једно Б у Џ, ета – НАПЕТО МИ ЈЕ ДНО БУЏЕТА	22.11.25.	ПАЛОШЕВИЋ				
14.	Године чине своје (1,3,6,1=6,2,3) ССС ЂЂЂЂ	С три, четири Ђ – СТРИЧЕ ТИ РИЂ	23.11.25.	НОВИ КРУГ				
15.	Воли биљке (2,2,3,4,2=4,4,5) ЛЕ ЛЕ	Ту је сад исто ЛЕ – ТУЈЕ САДИ СТОЛЕ	27.11.25.	ПКР				
16.	Воли њене песме (8,1,5= 4,4,6) П П П П П П	Нанизана П, евала – НАНИ ЗАНА ПЕВАЛА	27.11.25.	ПКР				

17.	Дела маниризма (2,7,2,1,4=7,9) РР НИ	На словима НИ, Р иста – НАСЛОВИ МАНИРИСТА	27.11.25.	ПКР
18.	Напредак је очигледан (1,4,1,3,2,3,1,1,3= 7,4,8) П Л Р А	П оста, Л оде, те над А, Р ено – ПОСТАЛО ДЕТЕ НАДАРЕНО	27.11.25.	ПКР
19.	Не слаже се са њим (5,1,2,1,5,1,5,1,1=8,3,8,4) У ТТ СИС	Одмах У је, а након Т истих, у С, И – ОДМАХУЈЕ АНА КОНТИСТИ ХУСИ	27.11.25	ПКР
20.	Сами одлучују (1,8,1,2=4,2,2,4) Л Е	П италиком, Е не – ПИТА ЛИ КО МЕНЕ?	28.11.25.	АЛБИОРИКС
21.	Позајмица за рад (8,1,1,4,1=2,4,5,4) С ТТ	Одвојено С и мала Т – ОД ВОЈЕ НОСИМ АЛАТ	28.11.25.	ХИПЕРИОН
22.	Латинични редослед слова Одредили парове (3,3,6,2,2=4,4,4,4) У	Тик иза налази се «ве» – ТИКИ ЗАНА, ЛАЗИ СЕБЕ	30.11.25.	ЈАМАЛ
23.	Материја слична воску (5,2=7) in	Параф «ин» – ПАРАФИН	30.11.25.	ЈАМАЛ

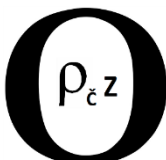
24.	Њена присутност га радује (1,4,2,4,6=5,4,4,2,2) КК	К личе к`о јаје јајету – КЛИЧЕ КОЈА, ЈЕЈА ЈЕ ТУ	30.11.25.	ЈАМАЛ
25.	«Крштена» ракија (2,7,1,2=5,1,6) МЕ ПП	МЕ, танушна П су – МЕТАН У ШНАПСУ	30.11.25.	ЈАМАЛ
26.	Почиње да црта (2,1,1,7=3,2,6) ЕЕЕ ЕЕЕ Е Е Е Е Е Е ЕТАР Е Е АВЛЕ	Од Е, П обојице – ОДЕ ПО БОЈИЦЕ	30.11.25.	ЈАМАЛ
27.	Иду уз униформу (1,6,1,1,1,1,7=5,4,4,5) Ч Р ЕЕ Л	Ч, између Р и Л, Е постоје – ЧИЗМЕ ЂУРИ ЛЕПО СТОЈЕ	30.11.25.	ЈАМАЛ
28.	Поздравља га (7,4,1=3,5,4) Е Е Е Е	Унакрст имаш Е – УНА КРСТИ МАШЕ	30.11.25	ЈАМАЛ
29.	Сусед нас узнемирава (1,2,2,1,1,1,10=3,3,8,4) МЕ О	О се на М с Е, надовезује – ОСЕ НАМ СЕНАДОВЕ ЗУЈЕ	30.11.25.	ЈАМАЛ
30.	Особени супруг (2,6,2,1=8,3) Е	На страни му Ж – НАСТРАНИ МУЖ	30.11.25.	ЈАМАЛ

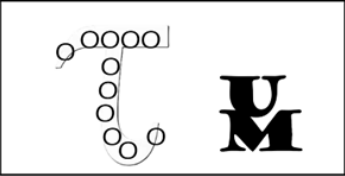
31.	То не може да сакрије (2,6,1,2,1,2=4,5,5) А А А А А А А А А	То мустра Х од А је – ТОМУ СТРАХ ОДАЈЕ	30.11.25.	ЈАМАЛ
32.	Диребус Решио да оде (2,7,2=8,3) Ради на факултету (2,6,2=6,4) Д Е	На средини ДЕ – НАСРЕДИН ИДЕ До центра ДЕ – ДОЦЕНТ РАДЕ	30.11.25.	ДОЦКАН
33.	У сновима свашта има! (1,7,1,2,1,1,4=5,4,5,3) Њ М Њ У Њ АААААААА Њ	М, окружен У са Њ, А осам – МОКРУ ЖЕНУ САЊАО САМ	30.11.25.	ДОЦКАН
34.	Нерешено на страни (2,4,1,1,3=3,1,7) БО Т	БО дуго с Т има – БОД У ГОСТИМА	30.11.25.	ЛОРКА
35.	Почаст старилама (1,1,1,2,2,1,1,1,3,1,3=5,5,7) ЛА ВА Ц ШМ	С Л, А, ВА на Ш и М пре Ц има – СЛАВА НАШИМ ПРЕЦИМА	30.11.25.	ЛОРКА
36.	Насеље код Сивца (2,1,4,2,1=4,6) ЛЛ Р	Ма Л иста, па Р – МАЛИ СТАПАР	30.11.25.	КОРАЛ

37.	Шеталиште (6,4,2,2=8,4,2) ДАН дан ДАН ВИ	Премена «дана» са ВИ – ПРОМЕНАДА НА САВИ	30.11.25.	КОРАЛ
38.	Галаксије (2,5=7) УМА	МА глине – МАГЛИНЕ	30.11.25.	КОРАЛ
39.	У башти (2,4,2,4,1,1,1,2,1,1,1=4,6,6,6) МИ НЧЋ ЛА ВА	Ту јесу за «нама» Н, Ч и Ћ, за Л и В, А – ТУЈЕ СУЗАНА МАНЧИЋ ЗАЛИВА (НАМА је МИ у падежу)	30.11.25.	КОРАЛ
40.	Палиндромни ребус Хладноћа (2,3,1,1,1=4,4) ЧАМ ЦАМ	АМ иза Ч и Ц – ЦИЧА ЗИМА	30.11.25.	КОРАЛ
41.	Цвет феникс (2,6,2,3,4=10,7) НА ТАЛИЈА РАМ	На Талији НА, РАМ онда – НАТАЛИЈИНА РАМОНДА	30.11.25.	КОРАЛ
42.	Одличан одјек (5,4,1,1,1,1,1,2=10,6) НННН ТАКС	Изван реда Н, у Т и С, АК – ИЗВАНРЕДАН УТИСАК	30.11.25.	КОРАЛ
43.	Расхладне справе (2,3,1,4,2=5,7) ЈИ КЛ КЛ КЛ ЈИ	КЛ има у ређа ЈИ – КЛИМА УРЕЂАЈИ	30.11.25.	ЛОРКА

КОМБИНОВАНИ СЛОВНИ РЕБУС

РЕДНИ БРОЈ	ПОСТАВКА	РЕШЕЊЕ	ДАТУМ ПРИЈЕМА	ШИФРА АУТОРА
1.	Леп амбијент поседа (2,4,1,4,1,1,2,1,1,1,1=6,5,8) ДР и К Ј Ж Е РУ	ДР веће, И мање, о К, РУ, Ж у Ј, Е – ДРВЕЋЕ ИМАЊЕ ОКРУЖУЈЕ	04.06.25.	ЖЕЉКИН
2.	Снови мушкараца (1,1,1,5,1,2,2,2,2=7,4,2,4) Н МА ДА П А	П о Н, изнад А, МА је на ДА – ПОНИЗНА ДАМА ЈЕ НАДА	04.06.25.	ЗОРИН
3.	Станиште за заштићену врсту (1,5,2,1,1,1,5,1,1,1,1,2=2,8,8,4) П И ВЕ ПЧЕП СПС ИВИ П И Л	П околo ЧЕ, П у С, околo В, И, Л о ВЕ – ПО КОЛОЧЕПУ СОКОЛОВИ ЛОВЕ	04.06.25.	ЗОРИН
4.	Безразложни страх (3,10,5=7,4,7) 3 Pd	Пре паладијума трица – ПРЕПАЛА ДИЈУ МАТРИЦА	20.06.25.	ТАНАК ЛЕД
5.	Не одговара му скуп (3,9,3=5,4,6) 100 log	Пре логаритма сто – ПРЕЛО ГАРИ ТМАСТО	20.06.25.	ТАНАК ЛЕД
6.	Нешто мора да се прода (2,2,7,2=5,3,5) 800 Q	До не осамсто «ку» – ДОНЕО САМ СТОКУ	20.06.25.	ТАНАК ЛЕД

7.	Новчана надокнада након губитка посла (5,1,4=10) <table><tr><td>Л</td><td></td><td rowspan="2">МАРИЈА</td></tr><tr><td>10.30</td><td></td></tr></table> <table><tr><td>Л</td><td></td><td rowspan="2">РЕНАТА</td></tr><tr><td>10.30</td><td></td></tr></table> <table><tr><td>М</td><td></td><td rowspan="2">НИНА</td></tr><tr><td>10.30</td><td></td></tr></table> <table><tr><td>М</td><td></td><td rowspan="2">НИНА</td></tr><tr><td>15.30</td><td></td></tr></table> <table><tr><td>Н</td><td></td><td rowspan="2">САЊА</td></tr><tr><td>10.30</td><td></td></tr></table> <table><tr><td>Н</td><td></td><td rowspan="2">ОЛИВЕРА</td></tr><tr><td>10.30</td><td></td></tr></table>	Л		МАРИЈА	10.30		Л		РЕНАТА	10.30		М		НИНА	10.30		М		НИНА	15.30		Н		САЊА	10.30		Н		ОЛИВЕРА	10.30		Отпре М, Нина – ОТПРЕМНИНА	21.08.25.	КАЛ ТРАСК
Л		МАРИЈА																																
10.30																																		
Л		РЕНАТА																																
10.30																																		
М		НИНА																																
10.30																																		
М		НИНА																																
15.30																																		
Н		САЊА																																
10.30																																		
Н		ОЛИВЕРА																																
10.30																																		
8.	Потиштеност (2,3,1,1,2=9) Д С Ј	Де пре С и ја – ДЕПРЕСИЈА	18.09.25.	БРАМИЛ																														
9.	Палиндромни ребус Место у Срему, код Шида (1,4,1=6) 	А нема Ј – ЈАМЕНА	18.09.25.	БРАМИЛ																														
10.	Босоноги (1,6,2,1,1,1,1=5,4,4) 	Ч између «ро» и З у О – ЧИЗМЕ ЂУРО ИЗУО	16.10.25.	СИБИЛА																														

11.	Сервантесов јунак у Америци (2,7,1,3,2,2,1,1=6,6,1,6) 	Од великих О тау, па на М, У – ОДВЕЛИ КИХОТА У ПАНАМУ	16.10.25.	СИБИЛА
12.	Познат му је тај мизантроп (4,8=3,3,6) Sb	Знак антимона – ЗНА КАН ТИМОНА (Тимон Атиња- нин – леген- дарни атински мизантроп)	16.10.25.	СИБИЛА
13.	Лењи сељаци брину о хризантемама (1,4,4,1,3,5,2,2, 2,1,1,1=5,8,4,5,5) C v ρ μ $\begin{matrix} R \\ \\ I \end{matrix}$	Ц веће него В, али попут «ро», «ми», па о Р, И – ЦВЕЋЕ НЕГО- ВАЛИ ПОПУ ТРОМИ ПАОРИ	16.10.25.	СИБИЛА
14.	Неприступачне оловне хриди (7,2=4,5) Sv Sv	Сиверти не – СИВЕ РТИНЕ (Сиверт – јединица за еквивалентну дозу радијације)	16.10.25.	СИБИЛА
15.	Сликовито сам то представио (6,1,4,1,1,1,3,2=8,3,3,5) 8A $\begin{matrix} J \\ \\ J \end{matrix}$ ЧУ	Испред А осам, Ј о Ј при ЧУ – ИСПРЕДАО САМ ЈОЈ ПРИЧУ	16.10.25.	СИБИЛА

16.	Бака из Индије (1,7,5=5,8) # ПАЛЧИЦА	С тарабом бајка – СТАРА БОМБАЈКА	16.10.25.	СИБИЛА
17.	Укус им без естетске вредности (1,7,4,1=4,6,3) ~ ~ š	С тилдама мало Ш – СТИЛ ДАМАМА ЛОШ	16.10.25.	СИБИЛА
18.	Познат му је тај несретник (4,9,2,1,1,1,2=3,4,4,9) Ог УТ	Знак оганесона, па с Т, У је – ЗНА КОГА НЕСО НАПАСТУЈЕ (Оганесон – трансакиноид- ски хемијски елемент; Несо – мушко име, Несим)	16.10.25.	СИБИЛА
19.	Предео Сицилије (4,1,1,1,1,2,2=8,4) лок @	Крај О, Л и К, «ет» не – КРАЈОЛИК ЕТНЕ («ет» – типо- графски знак који се користи у адреси електронске поште)	16.10.25.	СИБИЛА
20.	Време неумитно пролази (1,4,2,2=3,6) И ди	И дуго (високо), ДИ не – ИДУ ГОДИНЕ	23.11.25.	НОВИ КРУГ

21.	Усамљена (1,1,3,3,1,4,1=6,4,4) АЗ 2АААААААА	А с три, два с осам А – АСТРИД ВАСО САМА	23.11.25.	НОВИ КРУГ
22.	Приповетка Милована Глишића (7) 	По два «ла» – ПОДВАЛА	27.11.25.	ПИНГВИН
23.	Антички филозофски правац (9) М 100 Ц	Сто и Ц иза М – СТОИЦИЗАМ	27.11.25.	ПИНГВИН
24.	Уз ускршње дане (2,5,5,3,2,2=5,4,6,4) 1 ЦА	До броја један има ту ЦА – ДОБРО ЈАЈЕ ДАНИМА ТУЦА	27.11.25.	ПИНГВИН
25.	Утоли глад! (6,2,4=4,5,3) 8 8 8	Једина су осам – ЈЕДИ, НАСУО САМ	27.11.25.	ША – ВА
26.	У лову на непознато (3,8,2,4,1=5,4,4,5) $\frac{3}{2}$ Q М . ЊО	Три половине «ку», нема Н – ТРИПО ЛОВИ НЕКУ НЕМАН	27.11.25.	ША – ВА
27.	Хвата несташка (3,8,3,3) $\frac{3}{2}$ η	Три половине код «ете» – ТРИПО ЛОВИ НЕКО ДЕТЕ	27.11.25.	ША – ВА

28.	Ништа није јевтино (2,7,1,1,4,1,2,2=7,6,2,5) $\frac{Q\pi}{\Phi \text{ И}}$	По словима Ф, И јесу с «ку», «пи» – ПОСЛОВИ МАФИЈЕ СУ СКУПИ	27.11.25.	ША – ВА		
29.	Три врсте загонетака (1,1,1,1,1,1,2,1,1,2,2,1,1,2,2,2 =9,7,6) $\begin{array}{ccc} \text{КИ} & \rho & \frac{\text{АМ}}{\text{ГР}} Q \\ & & \\ \text{М} & \text{Н} & \end{array}$	О К с И, М, о «ро», Н, а на ГР, А, М су до «ку» – ОКСИМОРОН, АНАГРАМ, СУДОКУ	27..11.25.	ША – ВА		
30.	Ребус у стрипу Добио је заслужено (2,7,2,2,1,1,3,4=5,2,4,4,7) <table><tr><td>7,8,9 $\frac{\text{АА}}{\text{Д}}$</td><td>7,8,9</td></tr></table>	7,8,9 $\frac{\text{АА}}{\text{Д}}$	7,8,9	До бројева су, на Д, А, пре била – ДОБРО ЈЕ ВАСУ НАДА ПРЕБИЛА	27.11.25.	ША – ВА
7,8,9 $\frac{\text{АА}}{\text{Д}}$	7,8,9					
31.	Без бриге, биће сређено! (1,7,2,4,1,1,1,8,5= 4,4,2,7,5,3,5) $\begin{array}{ccccccc} \text{А} & \text{А} & & & \% & & \\ \text{А} & & & & \% & & \\ \text{А} & \text{А} & \text{И} & \text{ЋЕ} & \text{Т} & \% & \% & \% \\ \text{А} & \text{А} & & & \% & & & \\ \text{А} & & & & \% & & & \end{array}$	А скакућу, ЋЕ сред И, Т и крстасто посто – АСКА, КУЋУ ЋЕ СРЕДИТИ КРСТА СТО ПОСТО	27.11.25.	ША – ВА		
32.	Пробирљивост (2,1,1,7,2=4,5,4) $\begin{array}{c} \times \\ \text{Д} \end{array} \text{КА}$	Не Д, а свакако КА – НЕДА СВАКА КОКА	27.11.25.	ША – ВА		

33.	Вешта куварица (1,5,1,6=6,3,4) С → С 8	С према С, осмица – СПРЕМА СОС МИЦА	28.11.25.	АЛБИОРИКС
34.	Палиндромни ребус Вешта продавачица (1,2,1,2,5,1,2,6=1,6,4,4,5) АР ААААААА АЕИОУ	А до Р, па седам А, не вокали – И ЛАКОВЕ НАМА ДЕСА ПРОДА	28.11.25.	АЛБИОРИКС
35.	Заједно обијају браву (3,6,2,1,1,5,2=5,6,4,5) АЕИ Д А = ВИ	Три вокала уз Д, А јесте ВИ – ТРИВО КАЛАУЗ ДАЈЕ СТЕВИ	28.11.25.	ХИПЕРИОН
36.	Вратиле се бубашвабе (4,2,3=5,4) У 5	«Гама» до пет – ГАМАД ОПЕТ	28.11.25.	ХИПЕРИОН
37.	Озледа је санирана (3,4,1,1,2=7,4) А РРРР	Пре више Р, А не – ПРЕВИШЕ РАНЕ	28.11.25.	ДИОНА
38.	Брижан према сродницима (2,7,4,1,3,3,1,1,1=5,2,4,5,7) 6 5 Ш О	До бројева шест и пет, ето Ш и О – ДОБРО ЈЕ ВАШЕ СТИПЕ ТЕТОШИО	28.11.25.	ДИОНА
39.	За превоз путника (2,2,4,3=6,5) μ Θ Ξ	Уз «ми», «тета», «кси» – УЗМИТЕ ТАКСИ	28.11.25.	ДИОНА

40.	Желе устанак у Шри Ланки (3,4,7=5,6,3) 1.000.000 4.000.000 8.000.000	Пре «тета» милиони – ПРЕТЕ ТАМИЛИ ОНИ	28.11.25.	ДИОНА
41.	После трагедије, општа жалост (1,1,8,2,1,2=3,7,5) Н . ДСТРЕ . НИЦА Н . ДСТРЕ . НИЦА	С А додајемо по Ш ту – САД ОДАЈЕМО ПОШТУ	30.11.25.	ЛЕО МЕСИ
42.	Перуанска певачица (3,4,1=3,5) К + К = КК	Има сума К – ИМА СУМАК	30.11.25.	ЛЕО МЕСИ
43.	Бивши председник САД (1,1,2,1,5=5,5) Б ← РА → Б	Б, а РА к обама – БАРАК ОБАМА	30.11.25.	ЛЕО МЕСИ
44.	Да нико не види (1,1,3,1,3,3,1,3,1=6,3,8) АА→А АА	К А пар А, иза, пар А ван А – КАПАРА ИЗА ПАРАВАНА	30.11.25.	ЛЕО МЕСИ
45.	Некоме је засметао (2,7,2,1=5,7) $\frac{РА}{7}$ Н	По седмини РА, Н – ПОСЕД МИНИРАН	39.11.25.	ЛЕО МЕСИ
46.	Филм Квентина Тарантина (3,4,1,1,1,3,1,1=10,5) <u>ДИНАР</u> 20 Ч→Е ЧЕ	Пет пара, Ч к Е, при Ч, Е – ПЕТПАРАЧКЕ ПРИЧЕ	30.11.25.	ЛЕО МЕСИ

47.	Да не иде босоног (1,3,8=4,4,4)	О пет обухвата – ОПЕТ ОБУХ ВАТА	30.11.25.	ЛЕО МЕСИ
48.	Неопрезно добијена рана (1,7,2=4,2,4) У = ЖИ	У једнако ЖИ – УЈЕД НА КОЖИ	30.11.25.	ЛЕО МЕСИ
49.	Владари из далеке прошлости (3,6,1,1,1=5,7)	Пре цифара, О Н, А – ПРЕЦИ ФАРАОНА	30.11.25.	ЛЕО МЕСИ
50.	Обезбеђивање од поплава (2,1,9=5,2,5) ВВ – В	Од В одузимање – ОДВОД УЗ ИМАЊЕ	30.11.25.	ЛЕО МЕСИ
51.	Нигеријски кошаркашки интернационалац (1,5,4=4,6) ЧИЗМЕ, ЧЕТКЕ, _ А _ АК, ЧАРАПЕ, _ ОКОЛАДЕ	Ч имамо неке – ЧИМА МОНЕКЕ	30.11.25.	ДОЦКАН
52.	Владари из далеке прошлости (3,6,3=5,7) ОНА 1, 4, 8, 2, 5, 4, 1	Пре цифара она – ПРЕЦИ ФАРАОНА	30.11.25.	ДОЦКАН

53.	Жетва може да почне (7,4,4=3,1,5,6) СРПСТВО = РАНЕ	Српство јест ране – СРП С ТВОЈЕ СТРАНЕ	30.11.25.	ДОЦКАН
54.	Комбинација са БАКА НАНА а) Палиндромни ребус Старији британски цртани филм (4,4,1=9) _ АКА НАНА б) Аждаја (4,1=5) БАКА _А _А в) Град и област у Италији (1,4=5) _ А _ А _ А _ А г) Палиндромни ребус Каменица (4,1=5) БА _А НАНА	а) Нема нана Б – БАНАНАМЕН, б) Нема Н – НЕМАН, в) А оста – АОСТА, г) Нема К - КАМЕН	30.11.25.	КОРАЛ
55.	Ребуси у сликама (1,3,3,1,1,1,1=5,6) З СИС Б	С три, пре Б, у С, И – СТРИП РЕБУСИ	30.11.25.	ЛОРКА
56.	Изјава жалости (2,1,5,1,2,1,1,2=8,7) У Р Р У Б У Р У И	Са У чешће Р од Б, И не – САУЧЕШЋЕ РОДБИНЕ	30.11.25.	ЛОРКА
57.	Неудата жена (1,1,1,4,1,1=9) С А : Ц Е	У С, Е, дели Ц, А – УСЕДЕЛИЦА	30.11.25.	ЛОРКА
58.	Ребус словоскок Град у САД (1,2,3,2=3,5) ЛА ГА ГА ГА . . .	С ЛА све ГА – ЛАС ВЕГАС (прво слово С скаче на крај)	30.11.25.	ЛОРКА

59.	Потираљка ребус са два решења (6,7→3→6→5) ОСТРВО СОКОТРА а) . . . обала (2,1,1,1,1=6) б) Женско име (2,1,2=5)	Потираљка: ВКА, Ребуси: а) Са В с К, А – САВСКА, б) Са В, КА – САВКА	30.11.25.	ЛОРКА
60.	Пораст (3,4,1,2=5,5) 1 ДИНАР ТА	Сто пара с ТА – СТОПА РАСТА	30.11.25.	ЛОРКА
61.	Испуштајни ребус Филм Емира Кустурице (2,1,8=3,2,6) М АМАНЕ(Т)	До М завеш(т)ање – ДОМ ЗА ВЕШАЊЕ (Испушта се слово Т)	30.11.25.	ЛОРКА
62.	Видовдан (4,1,1,1,3,1,2=8,5) ВК В @	Косо В с К, иза В, «ет» – КОСОВСКИ ЗАВЕТ	30.11.25.	КОРАЛ
63.	Један ТВ канал (7,2,2,2,2,2,1,1,2,4,5,4,1,1,2= 4,5,4,5,7,3,10) ВА=ДА ДА пр гГ з=и	Надесно ВА, ДА је, ДА на с П, ро, грам расте, леви З, И је – НАДЕ СНОВА ДАЈЕ ДАНАС ПРОГРАМ РАС ТЕЛЕВИЗИЈЕ	30.11.25.	КОРАЛ

ИНДИРЕКТ

РЕДНИ БРОЈ	ПОСТАВКА	РЕШЕЊЕ	ДАТУМ ПРИЈЕМА	ШИФРА АУТОРА
1.	Слоговни додавајни индирект Посластице (6,8) Први римски цар илирскога порекла волео је кулинарске специјалитете!	Деције – де(ли)ције – ДЕЛИЦИЈЕ (Делиције = посластице)	04.06.25.	ЖЕЉКИН
2.	Испуштајни индирект Преграда са иконама (3,4,3=10-1=9) Енигмати Херовићу у рукама је плитица!	Ико носи тас – Ико нос(и) тас – ИКОНОСТАС (Испуштено слово И)	04.06.25.	ЖЕЉКИН
3.	Обртајни индирект Колач са сиром (4,3=7) Драженовом брату припада једна европска звер!	Ацин рис – СИРНИЦА	04.06.25.	ЖЕЉКИН
4.	Безроговни индирект Врста ракије (4,6=10) Скробило уопште не пере!	Мана штирка – МАНАСТИРКА (Латинично Š се претвара у S)	04.06.25.	ЗОРИН
5.	Додавајни индирект Ранији енигматски часопис (4,4,5→4,4,6=8,6) Глумац Тихомир Станић загњурио главу!	Поли Тика мозак – поли Тика моза(и)к – ПОЛИТИКА МОЗАИК (Додато слово И)	04.06.25.	ЗОРИН

6.	Повратно – испуштајни индирект Познато му је (старт 3. слово) (2,5,2→4,2,2=5,3) Доктор Мехмет води љубав с пјевачицом Савић!	На Марти Оз – на Мар(т)и Оз – МАРИО ЗНА (Испуштено слово Т, Мехмет Оз – карди- охирург и телеви- зијски водитељ)	04.06.25.	ЗОРИН
7.	Загребачки затвор (6,3=9) Дира мрежу	Ремети нец – РЕМЕТИНЕЦ	20.06.25.	ТАНАК ЛЕД
8.	Један библијски народ, Амалеђани (2,6,3=5,6) На марабуима отров, а . . .	. . . на родама лек – НАРОД АМАЛЕК	20.06.25.	ТАНАК ЛЕД
9.	Незнатне озледе (5,5=4,6) Пех глумице Добре	Малер Анице – МАЛЕ РАНИЦЕ	20.06.25.	ТАНАК ЛЕД
10.	Испуштајни индирект Национални слављеник (2,7,3=7,5) Povrh Del Bojevog brata krnji rev	Na Rodniju n(j)ak – NARODNI JUNAK (У латиничном слову NJ испуштено слово Ј, Дел Бој и Родни – браћа из популарне Би – Би – Сијеве комедије МУЋКЕ)	20.06.25.	ТАНАК ЛЕД
11.	Наследно породично име (3,4=7) Јесен је . . .	. . . пре зиме – ПРЕЗИМЕ	20.06.25.	ТАНАК ЛЕД
12.	Уређај (9,2→10) Počasni vod . . .	. . . postrojen је – POSTROJENJE (N и J дају лати- нично слово NJ)	29.06.25.	РЕСНИК

13.	Живи на обронцима Апенина (3,7=10) Неостварена жеља – морнар	Сан, маринач – САНМАРИНАЦ	21.08.25.	ЏИМИ СТАРК
14.	Мимо очекивања (2,6=8) Ненад ДИЗдаревић	И, 3 Ненада – ИЗНЕНАДА	21.08.25.	ЏИМИ СТАРК
15.	Право Нушићево име (4,2,3=9) Певачица Вуица прегрмела невоље	Алки би јад – АЛКИБИЈАД	21.08.25.	КАЛ ТРАСК
16.	Римски цар (5,5=10) Италијански мотоцикл Турчину у квару	Веспа зијан – ВЕСПАЗИЈАН (Зијан – место штете)	21.08.25.	КАЛ ТРАСК
17.	Плодна равница у Босни (3,6=9) Џон Денвер, Кени Роџерс, Чак Бери, Хенри Вилијанс, Крис Кристоферсон, сви су кантри – певачи, . . .	. . . сем Берија – СЕМБЕРИЈА	21.08.25.	ЏЕТ РИНК
18.	Водитељка културне делатности (3,7=10) Француска књижевница – нобеловка Ерно напунила 85. година	Ани маторка – АНИМАТОРКА	21.08.25.	КАЛ ТРАСК

19.	Сраслост биљних прашница (3,7=10) Рукометах «Партитана» потомак бубњара Ђуричића	Син Андрија – СИНАНДРИЈА	21.08.25.	ЏЕТ РИНК
20.	Разуздане теревенке (4,6=10) Дека неда пиће, . . .	. . . бака налије – БАКАНАЛИЈЕ	21.08.25.	ЏЕТ РИНК
21.	Филмована бајка (2,4,3,4=5,1,7) Глумцу Норису мајка личи на сир	Ма Чаку «чиз» мама – МАЧАК У ЧИЗМАМА	21.08.25.	ЦИМИ СТАРК
22.	Индијска редитељка (5,3=4,4) Бивши скијаш Тепеш основао властиту авиокомпанију	«Миран Аир» – МИРА НАИР	21.08.25.	ЦИМИ СТАРК
23.	Природни звуци у свету (3,5,1,6=5,6,4) Цвркут птица у Хавани, зујање пчела у Кингстону и шуштање лишћа у Сан Хуану!	Све жамор с Кариба – СВЕЖА МОРСКА РИБА	16.10.25.	МИНЕРВА
24.	Музе из грчке митологије (3,3,3=9) Наше друштво крнуло на пут	Пар нас иде – ПАРНАСИДЕ (Парнасиде – музе, кћери Зевса и Мнемозине)	16.10.25.	МИНЕРВА

25.	Један хемијски процес (5,2,6=13) Ако се питају, сви Немци ће Дунавом	Реком би нација – РЕКОМБИНАЦИЈА (хемијски процес неутрализације два јона супротног набоја)	16.10.25.	МИНЕРВА
26.	Врло чудна згода (4,5,4,1=9,5) Конон угостио Лава XIV	Папу части папа К – ПАПУЧАСТИ ПАПАК (Конон је био папа у VII веку; Лав XIV је папа од 2025. године; Папучасти папак – један од типова неправилних папака код говеда)	16.10.25.	МИНЕРВА
27.	Фудбалски клуб из Прокупља (3,7=10) Никола Тесла	Топ Личанин – ТОПЛИЧАНИН	16.10.25.	МИНЕРВА
28.	Врста птица из реда врапчарки (4,8=6,6) Трицом Галиса повео Арис!	Воде Никосови – ВОДЕНИ КОСОВИ (Никос Галис – бивши грчки кошаркаш, играо за солунски Арис)	16.10.25.	МИНЕРВА
29.	Монголско – кинески владар (3,6=6,3) Подигнут је палац за трећи степен!	Куб лајкан – КУБЛАЈ – КАН (Лајкати – жаргонски израз за допадати се)	16.10.25.	МИНЕРВА

30.	Реклама на паковању (5,2,6,4,4=11,2,8) Не крварим! Обманула ме та принцеза («мајка») из пете књиге епа «Махабхарате»	Рекла ми рањена Амба лажи – РЕКЛАМИРАЊЕ НА АМБАЛАЖИ (Амба – «мајка», хероина древног индијског епа «Махабхарата»)	16.10.25.	МИНЕРВА
31.	Део радарског уређаја (3,7=10) Трактор који се више не производи	Екс трактор – ЕКСТРАКТОР (део радарског система за аутоматско одабирање објеката)	16.10.25.	МИНЕРВА
32.	Гол – разлика у спорту (5,6,1,2=3,11) Моја маленкост, фудбалер Пушкаш и глумица Хон из Клуба првих жена!	Голди, Ференц и ја – ГОЛ ДИФЕРЕНЦИЈА (Голди Хон – аме- ричка глумица, Ференц Пушкаш – ранији мађарски фудбалер)	16.10.25.	МИНЕРВА
33.	Индиректни ребусоид Познато дело (5,6=6,1,4) Буљба: Кажимо!	Тарас: Рецимо – (С)тара цимо(ре) – СТАРАЦ И МОРЕ	23.11.25.	ПОЧЕТАК
34.	Обратни индирект Неговање прстију (4,2,1=7) Мартин	Рики на М – МАНИКИР	23.11.25.	ПОЧЕТАК

35.	Индирект словоскок Староегипатски владар (3,3=6) Он каже рефлектор, а . . .	. . . фар он(а) – ФАРАОН	23.11.25.	ПОЧЕТАК
36.	Индирект словоскок Продавница цвећа (3,4=7) Не форсирам краља, . . .	. . . већ (ц)ара – ЦВЕЋАРА	23.11.25.	ПОЧЕТАК
37.	Индирект словоскок Тања грана (4,2,1=7) Козара	(Г)ора на К – ОГРАНАК	23.11.25.	ПОЧЕТАК
38.	Течај за кулинаре (6,4=4,6) Новинар Булић полази у руски град, Иде ка . . .	. . . Курску Вања – КУРС КУВАЊА	23.11.25.	ПОЧЕТАК
39.	Обратни индирект (4,2=6) . . . докторица залечи	Ране ми . . . – ИМЕНАР	23.11.25.	ПОЧЕТАК
40.	Повратни индирект (3,3=6) . . . на спорину асоцира	Пуж ва(с) . . . – СПУЖВА	23.11.25.	ПОЧЕТАК

41.	Врста покривала за главу (3,3,2=8) Чувени револуционар све кува на масти. Неће да стави ни . . .	. . . кап уља Че – КАПУЉАЧЕ	27.11.25.	ПИНГВИН
42.	Оцељивачи дела (5,4=9) Скривати дражи	Крити чари – КРИТИЧАРИ	27.11.25.	ТАМ
43.	Личност из античке Грчке (5,3=8) Мелодија дубине	Арија дна – АРИЈАДНА	27.11.25.	ТАМ
44.	Град у Републици Српској (4,4=8) То насеље је . . . , него село	. . . више град – ВИШЕГРАД	27.11.25.	ТАМ
45.	Значајна личност (4,3=7) Говори монголски владар	Вели кан – ВЕЛИКАН	27.11.25.	ТАМ
46.	Италијански тенисер (4,5,4=5,8) Предузетник Римац је отишао до маслиника скијашице Мазе. Вероватно ће да маслине . . .	. . . Мате обере Тини – МАТЕО БЕРЕТИНИ	28.11.25.	ДИОНА

47.	Специјалитет и лек (2,5,4=6,5) Од шаховских асова најбољи видар је Петер. Нико не лечи . . .	. . . к`о биљем Леко – КОБИЉЕ МЛЕКО	28.11.25.	ДИОНА
48.	Месо од ћурке (2,4,2,3=6,5) Босанци обично билијарски штап зову ке, а ја . . .	. . . ћу рећи, ба, так – ЋУРЕЋИ БАТАК	28.11.25.	ДИОНА
49.	Румунска тенисерка (2,5,1,3=6,5) Она је ружна монахиња, а ти . . .	. . . си монах, а леп – СИМОНА ХАЛЕП	28.11.25.	АЛБИОРИКС
50.	Палиндромни индирект Покојни модни креатор (2,5,3=2,3,5) Кад споменем тоалет папир, помисле . . .	. . . на ролне сви – ИВ СЕН ЛОРАН	28.11.25.	АЛБИОРИКС
51.	Српски каскадер (6,4=4,6) Она пилећа крилца поједите ви, а одвојите мало . . .	. . . батака мени – БАТА КАМЕНИ	28.11.25.	ХИПЕРИОН

52.	Без икаквих одлазака (2,6,4=4,8) Пошто је новинар Булић погрешно помислио да ћу посетити главни град Мозамбика, рекох му . . .	. . . не Мапуто, Вања – НЕМА ПУТОВАЊА	28.11.25.	ХИПЕРИОН
53.	Машине за асфалтирање (4,4=8) Љубитељу ликера од вишње сипај један . . .	. . . фини шери – ФИНИШЕРИ	28.11.25.	ХИПЕРИОН
54.	Палиндромни индирект Домаћа ТВ серија (1,6,1,3=5,6) Обично кажемо «поклон», . . .	. . . а велимо и «дар» – РАДИО МИЛЕВА	28.11.25.	ХИПЕРИОН
55.	Ако се претера са читањем (5,3,4=7,5) Имали смо довољно пара, па зато није бринула . . .	. . . досад нас лова – ДОСАДНА СЛОВА	28.11.25.	ХИПЕРИОН
56.	Врста културне установе (4,1=5) ↓ Т а л и ј а	Музе Ј – МУЗЕЈ	30.11.25.	РОНАЛДИЊО

57.	Припев у молитвама католичке литургије (1,6=7) Затворен ми је прозор. Гледам у завесу. Нема промаје, . . .	. . . а лелуја – АЛЕЛУЈА	30.11.25.	РОНАЛДИЊО
58.	Ведро време (1,1,1,8=3,8) Т Е Р З И Ћ Н	Н о Ћ Звездана – НОЋ ЗВЕЗДАНА (Звездан Терзић – наш фудбалски функционер)	30.11.25.	РОНАЛДИЊО
59.	Ако не говорим истину (2,6=2,2,4) Фебруар, мај, новембар	Ту месеци – ТУ МЕ СЕЦИ	30.11.25.	РОНАЛДИЊО
60.	Једно београдско насеље (4,5,3=4,5,3) Влажна шумица	Мали мокри луг – МАЛИ МОКРИ ЛУГ	30.11.25.	РОНАЛДИЊО
61.	Наш познати песник (4,6,3=8,5) Мирјана чита песму «Плави чуперак». Муж јој каже: Аутор те песме је . . .	. . . Миро, славан тић – МИРОСЛАВ АНТИЋ	30.11.25.	РОНАЛДИЊО

62.	Дошла зима (2,7,6=6,1,8) Никола Костперник	СТ уденуто Пољаку – СТУДЕН У ТОПОЉАКУ	30.11.25.	РОНАЛДОЊО
63.	Наш ранији фудбалер (7,1,1,1=5,5) к к Наследник Слободана к Милошевића	Маркова Л о К – МАРКО ВАЛОК	30.11.25.	РОНАЛДИЊО
64.	Грчка глумица (1,4,2,3=5,5) ↓ Љути корен кер	И рена, па пас – ИРЕНА ПАПАС	30.11.25.	РОНАЛДИЊО
65.	Нашла је уточиште (2,2,3,6=3,1,6,3) Слова назива књижевних дела: Нож, Кућа, Трен, Идиот, Арарат, графички су формирана од лати- ничног слова S (ес)	Од «ес» пет романа – ОДЕ С ПЕТРОМ АНА	30.11.25.	РОНАЛДИЊО
66.	Навија за ту политичку опцију (4,7,8=7,8,4) Крушевљани користе исте предмете за косу	Исти чешљеви Чарапана – ИСТИЧЕШ ЉЕ- ВИЧАРА ПАНА!	30.11.25.	ДОЦКАН

67.	Индирект словоскок Врста животињице (3,8=5,6) Писац Данило је истраживач енглеског језика!	Киш англиста – КИШНА ГЛИСТА (А и Н мењају места)	30.11.25.	КАРЛО
68.	Врста насеља (4,4=8) Оро је ово, а . . .	. . . коло није – КОЛОНИЈЕ	30.11.25.	КАРЛО
69.	Једна ТВ серија (2,5=7) Телевизија је лоша, али ова ТВ серија је сјајна!	ТВ рђава – ТВРЂАВА	30.11.25.	КАРЛО
70.	Хомонимни индирект Филм и део Београда (4,4=8) Савица Северова	Сава мала – САВАМАЛА	30.11.25.	КАРЛО
71.	Палиндромни индирект Град у Словенији (2,5=7) Од свих слова алфабета, ја . . .	. . . «ро» бирам – МАРИБОР	30.11.25.	КАРЛО
72.	Певамо их (1,4=5) РеџеПова	П Есме – ПЕСМЕ	30.11.25.	КАРЛО

ЕНИГМАТСКИ САВЕЗ СРБИЈЕ
 22410 Пећинци, Слободана Бајића 1,
 Културни центар Пећинци (седиште код АПР – а),
 Жиро – рачун код ОТП банке,
 Београд – пословница Пећинци: 325 – 9500600039099 – 26,
 Матични број: 07453337, ПИБ: 102597970.
 Председник: Владимир Шарић, 22310 Шимановци,
 Прховачка 2, телефони: 022/480 – 211; 065/9999 – 212,
 Е – mail: vlagor5149@gmail.com;
enigmatiskisavezsrbije@gmail.com; Web Site: www.ess.org.rs

УДРУЖЕЊЕ НОВИНАРА СРБИЈЕ
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР НИНО БРАЈОВИЋ
11000 БЕОГРАД,
РЕСАВСКА 28/І

ПОШТОВАНИ,

Самоиницијативно, уз велики истраживачки и писаћи труд, аутори Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ и Јован ВУКОВИЋ, уз помоћ Београдске издавачке куће АЛМА, објавили су трећу књигу ИСТОРИЈЕ СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ, новинарске области која је постала саставни део свих врста медија, а посебно новинске штампе.

У трећем делу обрађена је енигматика 21. века, са посебним нагласком на допринос афирмацији загонеташтва који су дали многи листови и ТВ, а посебно ПОЛИТИКА, ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ, ДНЕВНИК, као и други локални листови и ТВ станице. Овом књигом заокружен је историјат постанка и развоја српске енигматике од првих народних и уметничких загонетака које су сачували и даље афирмисали Вук КАРАЦИЋ, др Ђорђе НАТОШЕВИЋ, преко улоге Димитрија ДАВИДОВИЋА, песника Јована ЈОВАНОВИЋА ЗМАЈА, Петра ПЕТРОВИЋА ЊЕГОША, Бранислава НУШИЋА, Десанке МАКСИМОВИЋ, до Милована ДАНОЈЛИЋА, Добрице ЕРИЋА и других.

Овим енигматским зборником од три књиге наша новинарска организација заокружила је једну област информисања и едукативне забаве читалача. С обзиром на труд аутора, овај историјски пројекат једног сегмента умне новинарске и културне делатности заслужује признање друштва, а посебно УДРУЖЕЊА НОВИНАРА СРБИЈЕ, као и МИНИСТАРСТВА ИНФОРМИСАЊА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА СРБИЈЕ. Све три књиге су на А5 формату, у ћириличном писму, са брошираним повезом, са укупно **898 црно – белих страница**, богато илустрованих са сликама личности, насловних страница новина и књига, као и приказом најинтересантнијих загонетака из периода који третирају.

Иако су аутори овог трокњижја, 2007. године добили од УДРУЖЕЊА НОВИНАРА СРБИЈЕ за ЛЕКСИКОН СРПСКИХ ЕНИГМАТА годишњу новинарску награду «Жика М. Јовановић», за допринос историји штампе и новинарства, за теоријске радове и публицистичка дела, **предлажемо да се и ово новинарско и вансеријско публицистичко дело адекватно вреднује доделом истог или сличног признања.**

Прва књига ИСТОРИЈЕ СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ штампана је 2023. године. Има 306 страница. Третира српско загонеташтво од прве забележене српске загонетке (словни ребус из 1389. године), акростиха деспота Стевана ЛАЗАРЕВИЋА из 1409. године, преко средњовековних народних загонетака, квадрата Христофора ЖЕФАРОВИЋА и Захарија СТЕФАНОВИЋА ОРФЕЛИНА из 18. века, затим преко почетака класичне српске ауторске загонетке, са појавом ЗАБАВНИКА Димитрија ДАВИДОВИЋА 1820. године, загонетака Петра МАТИЋА у ЛЕТОПИСУ МАТИЦЕ СРПСКЕ (1824 – 26), БАНАТСКОМ АЛМАНАХУ Димитрија ТИРОЛА (1827 – 29), загонетака Павла СТАМАТОВИЋА, Лазара БОЈИЋА и других. Ту су и прве српске новине са загонеткама Теодора ПАВЛОВИЋА (1835 – 48), загонетке Јована Стерије ПОПОВИЋА, Петра ПЕТРОВИЋА ЊЕГОША, па редом све до краја 19. века, до појаве новосадског часописа НЕВЕН Јована ЈОВАНОВИЋА ЗМАЈА (1880 – 1904) и сомборског ГОЛУБА Јована БЛАГОЈЕВИЋА (1879 – 1913), који су веома значајни за популарисање и развој српске загонетке. У почетку књиге дате су библијске и античке загонетке које су сигурно коришћене од стране наших предака на овим подунавским просторима и имале утицаја на даље загонетање, мада нису ту директно стваране, затим ту су византијске, као и загонетке балканских народа, које су се усменим путем преносиле са једне територије на другу и које су сигурно утицале на развој српске загонетке. УДРУЖЕЊЕ НОВИНАРА СРБИЈЕ је помогло штампање ове прве књиге.

Друга књига ове трилогије угледала је светлост дана у првој половини 2025. године и има 331 страницу. Она обрађује српско загонеташтво у 20. веку. Посебно је обрађен период 20. века до Првог светског рата (загонетач Васа КРСТИЋ, СРПСКО ЦВЕЋЕ из Прага Даринке СУБОТИЋ, месечник ИЛУСТРОВАНИ ГЛАСНИК, панчевачки СПОМЕНАК и др.), а затим период између два светска рата (уредница ДЕЧЈИХ НОВИНА Зорка ЛАЗИЋ, прва српска модерна укрштеница, загонетке из ИЛУСТРОВАНОГ ЛИСТА, први српски енигматски часопис ЗАГОНЕТКА Љубомира НЕДЕЉКОВИЋА, прва укрштеница у београдској ПОЛИТИЦИ, прва српска збирка загонетака Јосифа ПРИКЕЛМАЈЕРА, енигматски часописи у Србији и др.). Из периода после Другог светског рада до краја 20. века, када се српска загонетка нагло развијала, издвајамо: Лист РАЗОНОДА Мирослава ГОБЕЦА, доба ЕНИГМЕ, штампане енигматске листове, часописе, књиге, приручнике и речнике, удруживање српских енигмата у разне асоцијације и др., са при-

казом биографских података најзначајнијих енигматских аутора, уредника и издавача.

Трећа књига угледала је светлост дана у другој половини 2025. године. На 261 страници дат је кратак приказ српске загонетке у 21. веку, у свим њеним сегментима, уз констатацију да је српско загонеташтво, не рачунајући компјутерску енигматику, достигло високе домете. Енигматски састави, који се праве помоћу компјутерских програма, нису инвентивни, немају маштовитост потребну у сваком сегменту људског стварања, па према томе губе на оригиналности и разноврсности, тако да ова историја третира само ауторска остварења у сфери откривања и реализовања нових идеја, остваривања нестандартних састава и даљег развијања ауторске загонетке. Ту су прикази енигматских билтена, књига, речника и приручника, као и енигматски фељтони, који представљају немерљиво енигматско благо, затим је пажња посвећена енигматским сусретима, Дану енигмата Србије, као и ауторском укрштању речи, кога и даље има и поред компјутерске хиперпродукције мрежастих загонетака. Анаграми добијају све више на значају, дошло је до реафирмације српског ребуса, сликовног и словног, као и до давања већег значаја класичним ауторским загонеткама, значи ради се о енигматским дисциплинама које се, због своје разноликости по идејама и маштовитости у њиховој реализацији, не могу ставити под један шаблон. Ту су и логичке загонетке које заслужено све више добијају своје место у спектру енигматског стварања, затим дата су Првенства Србије у састављању загонетака, као и најважнија признања Енигматског савеза Србије. На крају књиге су дати сви енигматски посленици, укупно 178, који су у све три књиге представљени са сликама и краћим или дужим биографијама.

Пошто смо Вам прву књигу ове историје већ раније доставили, у прилогу овог предлога налазе се друга и трећа књига ове едиције. Хвала Вам на пажњи коју сте посветили овом издању ИСТОРИЈЕ СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ у три књиге, у нади да ћете га, у складу са својим оценама и могућностима, и адекватно вредновати.

Срдачни поздрави, с поштовањем

**Председник
Енигматског савеза Србије
ВЛАДИМИР ШАРИЋ**

Напомена редакције «Весника»:

Поред овог предлога УДРУЖЕЊУ НОВИНАРА СРБИЈЕ за доделу награде тро-књижју ИСТОРИЈА СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ, даћемо и текст о овом издању намењен рубрици МЕЂУ НАМА београдског дневног листа ПОЛИТИКА.

Драган Лојаница, Београд

ЦЕЛОГ ЖИВОТА РЕШАВАМО ЗАГОНЕТКЕ

Пре извесног времена изашла је из штампе трећа књига капиталног дела «Историја српске загонетке», у којој је документовано представљен почетак и развој у овој области стваралаштва од првих забележених почетака до данашњих дана.

Загонеташтво или енигматика (радије треба употребити прву реч) постоји од давнина и углавном се сматра за необавезну забаву. Стварање и решавање загонетака разних врста је нешто човеку природно одвајкада, траје до данашњих дана и све је популарније. Садржај књиге доказује да је загонеташтво снажно присутно у култури нашег народа и да је постало важан део његове културне баштине. Међутим, поред несумњиве забавне компоненте, ова област стварања садржи много више, има много дубљи смисао. Ми који се бавимо тиме волимо да кажемо да је та делатност између осталог «играрија духа и гимнастика ума» или да је «знање кроз разоноду». Није случајно што су се многи знаменити ствараоци активно бавили овом «играријом»: Вук Караџић, Јован Јовановић Змај, Љубомир Ненадовић, Димитрије Давидовић, Ђорђе Натошевић, Јован Стерија Поповић, у новије време Милован Данојлић и други.

Загонеташтво иначе има везе са књижевношћу, језиком, новинарством, донекле и са природним наукама.

Овај прилог је написан не у неке рекламне сврхе, да би се књига продавала, већ да се шири круг публике упозна са овим стварањем, које је неоправдано скрајнуто, и постоји само захваљујући ентузијазму појединаца. Сврха ове три књиге је и да се све што има везе са овом племенитом делатношћу сачува од заборавља.

Ваља навести и ово: у нашем народу једна седмица у години је била одређена за смишљање и постављање загонетки, замки и смицалица, чиме се оштрио народни дух и развијала стваралачка машта. Ова седмица је везана за црквене и народне празнике и обичаје. Падала је између Белих и Месних поклада, па се Беле покладе називају још и Белом или Загонетном недељом.

Прва књига обухвата средњовековне почетке српске загонетке, до краја 19. века. Наведен је на првим страницама један ребус сачињен око 1389. године и забележен од стране академика Љубомира Стојановића (1860 – 1930) у његовом делу «Стари српски записи и натписи», затим акростих Деспота Стефана Лазаревића са решењем СЛОВОЉУБВЕ. Представљене су загонетке и питанице обично у стиху које су се усменим путем преносиле с колена на колено, преко лица која су их скупљали и штампали, као и оне ауторске из касни-

јег времена. Заслуге за то имају, поред Вука Караџића и Вук Врчевић, Стојан Новаковић, Јаша Продановић, Јован Јовановић Змај, Татомир Вукановић, Ђорђе Натошевић и други мање или више познати. Ђорђе Натошевић је својим теоријским делом «О загонечи» дао најцеловитији прилог теорији енигматике на нашим просторима, па га зато често називају и «оцем српске загонетке». Наведени су даље издавачи листова и састављачи ауторских загонетки, са доста примера, а које су биле популарне у том периоду: ребуси, коњички скокови, логогрифи, шараде, анаграми итд.

Друга књига: Посвећена је периоду 20. века, с тим да је додатна подела извршена на део до 1. Светског рата, део између два светска рата и део после 2. Светског рата до краја века. И поред свих недаћа које је овај несрећни век донео, развој загонеташтва у Србији је доживео велики процват, нарочито при крају века. Појавили су се енигматски листови, енигматске књиге, нове врсте загонетки, а значајан догађај у свету енигматике била је појава првих укрштених речи у САД 1913. године, чиме је ова загонетка стекла огромну популарност до данашњих дана, па је брзо прихваћена и у српском простору. Године 1934. штампана је и прва српска енигматска књига аутора Јосифа Прикелмајера. Године 1985. основан је Енигматски савез Србије, основани су и клубови и секције енигамата по местима Србије, организована такмичења у састављању и решавању загонетака. У овој њизи су прецизно побројана сва дешавања у том периоду и подаци о тим дешавањима.

Трећа књига: Односи се на 21. век. Настављен је даљи буран развој, нарочито у издавању енигматских књига. У цело збивање се «умешао» и један гост, компјутер. Његовим коришћењем знатно је олакшано састављање појединих врста загонетки, олакшана припрема за штампу, па и формирање целих књига. Појавили су се и компјутерски програми који састављају загонетке, а то је у овој књизи истакнуто као страно ауторском стваралаштву, па у овом капиталном делу није ни третирано. Значи, компјутер као помоћно средство у раду се прихвата, али у области креирања не, па су у овој књизи представљене искључиво ауторске загонетке. Поред осталих мањкавости, загонетке коју направи компјутер немају аутора, не зна се ко им је аутор. У овом делу представљене су и логичке загонетке као и загонеташтво у Републици Српској.

Из ових књига се види да је загонеташтво било присутно у народу од најранијих времена и да је стварање и решавање загонетака било саставни део живота, без обзира чиме су се људи у животу бавили.

Аутори ове изванредне историје су истакнути енигмати Мирослав Лазаревић и Јован Вуковић, а издавачи су Енигматски клуб «Нова загонетка» из Београда и београдска издавачка кућа «Алма».

НАША ЕНИГМА

ЕНИГМАТИКА ЗА ЕНИГМАТЕ

БРОЈ 4
12.2025.

АУТОР КРОСА ИВАЧОВ	МИЋЕ НИКИ	МОЉНОСТ СТАВОСА БЕЛИСТА	ПРЕДМЕТ ОБРАДЕ	КОСМАНИЈ ДОДЖ		ГРАД У ИЛИЈИ	ЛЕТЊЕ ОЛИМПИЈ ОКЕ ЈАТРЕ (СРП)	АМАТЕР ОКО СТРЕ- ЉАЧКО ДРУШТВО (СРП)	ПРЕДМЕТ УЗ СПОРТОВЕ НА СВЕТУ	БЕЛШИ ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИКИ	САДОВИ ИСТА (НАР)
САЊИЉИ					АЛЛОСА ЖЕКА ПРОМВЕО ЖАЉА						
МАТИН ПО- СТОЈАНИ ЕДИТ- ПРАЧО НАПОЛИ											
?											
ИТАЛИЈА ОЛИМПИ				АКАДЕМИЈА НАУКА (СРП) ИРИВЕО ОД АМКА							
ГАРО- ПАНДИ СИУТ											
НАПИС- ПИСА ЗА ТВОРЕНО МЕСТО ЖЕЛТИ						АРОМСКА ЦЕНТРАМА (СРП)					
НАДМАКА ПЕДАНАЈЕ ДРАГИЈЕ НАЛОСАД- ЈЕШВИ											
ЖИТЕЉ ПЛАНИН ГЛАДА ЈОРДАНИ											

АНАГРАМ (6, 1, 8)
МЕЦА ИГРА КОШАРКУ

Момир ПАУНОВИЋ

АНАГРАМ (4, 7)
ГЛЕ ОВЕ ДОЈКЕ!

Динко ПРАШЕЉ

Као специјално издање ЕНИГМАТСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ, у децембру 2025. године, изшао је у електронском облику број 4 листа НАША ЕНИГМА. На 16 страна А5 формата налази се разноврсна и квалитетна енигматика, уз евоцирање прошлости са радовима Душана КОСА и Данета ПОЛИЋА из НОВОСТИ ЕНИГМЕ из 1984. године. Уредник издања је Владимир ШАРИЋ, а и овај број је графички припремио Бранислав НИКИЋ. Број се може преузети на сајту ЕНИГМАТСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ, као и на блогу ТУПЉЕЊЕ И ОШТРЕЊЕ Славка Бована.

стр. 11

1	2	3	4	5	6	7	8
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

МАГИЧНИ КВАДРАТ 8x8

СЛОГОВИ: А, А, БИ, КА, КА, ЛАБ, МЕ, МИ, МЛЕ, НА, НАЦ, НИ, НИН, ЊА, ПА, РО, СИ, СТРЕ, СТРМ, СТРО, ТИ, ТИ, ТРЕ, ЋИ, ЦА, ЧА, ЧАС.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:

- Врста речне рибе,
- Астрономска справа за мерење положаја звезда,
- Бакрачлије, узенгије,
- Део школске наставе после великог одмора,
- Падати у виду ситних капљица, сипити,
- Човек из Млетачке Републике,
- Мала каната (бочна страна на воловским колима),
- Етиопљанин.

Аутор: Мирослав ЛАЗАРЕВИЋ

ЗОРАДИЗМИ

Баба Анујка (8, 5)

СЕЦКА И У СРБИЈИ

"Смештај" за робијаша (9, 6)

И ЗА ВЛАСТ ЈЕ ЋОРКА

Празник (4, 4, 3, 4)

НЕЖНОСТ РАДИ МАМА

Избегавање сувишног труда

**ОН И ЈА ТРПИМО
ЛАГАЊЕ**

ГОРДАНАГРАМИ

Глумац

ТИ И КОСТНЕР

Боксер

ИМЕ, АЛ' ОДМАХ!

У Ватикану

КИСТ, СЕНКА, ПА СЛИКА

Певачица

ЈА ШАРЕНА У ЛЕЛЕК

У овом броју се налазе радови Решада БЕСНИЧАНИНА, Петра БИЗУМИЋА, Вељка ДОПУЋЕ, Небојше ДРАГОМИРОВИЋА, Бориса ДУБОВСКОГ, Јадрана ГОЛОИГРЕ, Воје ДОДЕВСКОГ, Крсте ИВАНОВА, Гордане ЈОВАНОВИЋ ШАРИЋ, Мирослава ЛАЗАРЕВИЋА, Гојка МАНДИЋА, Недјељка НЕДИЋА, Бранислава НИКИЋА, Момира ПАУНОВИЋА, Сретена ПЕРИЋА, Динка ПРАШЕЉА, Зорана РАДИСАВЉЕВИЋА, Ејуба СЕМИЋА, Милана СЕЧУЈСКОГ и Владимира ШАРИЋА, значи од 20 истакнутих енигматских аутора.

МАЈИЦЕ КАО ВЕЧИТИ ПОДСЕТНИК ДРУЖЕЊА

Захваљујући Кристи ИВАНОВУ из Бора настављамо традицију представљања сувенир мајица са Сусрета српских енигмата, започету још 2005. године на енигматским сусретима у Нишкој Бањи. Овога пута то је мајица са недавно одржаних 24. Сусрета енигмата Србије у Сенти, који ће свима остати у најлепшој успомени. Даћемо лице и наличје овог драгог подсетника на успешно дружење на последњим енигматским сусретима.

Драган Лојаница, Београд

Допис редакцији културног додатка дневног листа «Политика»

Поштовани,

У културном додатку од 21. септембра 2025. године, ваш сарадник Бранко Анђић је поново лоше писао о енигматичарима, састављачима укрштених речи. Добрим делом је у праву, али, ипак, неке ствари треба разјаснити.

Није свако ко прави укрштенице енигматичар. Оне се објављују и у неенигматским листовима, обично на једној страни или као већи посебан додаток и може да их саставља ко хоће и како хоће, јер уредници не врше никакву контролу над примљеним материјалом. Важно им је да је новина попуњена. Не знам из ког је листа господин Анђић узео наведене примере, али треба знати да неки добровољац или тотални аматер не може да састави добру укрштеницу, јер не зна како се то ради и која све ту правила важе.

За добре укрштене речи препоручио бих управо ваша издања, листове «Енигматика» и «Разбибрига» које издаје «Политика а.д.» и у којима сарађујем већ дуги низ година. Такве бесмислице какве наводи господин Анђић, ту свакако нећете наћи.

Да не може свако да прави укрштенице ево примера баш из ваше куће, а односи се на суботњи додаток под називом УКРШТЕНИЦА, енигматски додаток. Ево шта је све нађено у укрштеници на насловној, ударној страни у броју од 20. септембра 2025 године:

- За реч НАШ написано је да је придев,
- За реч ЈАРУГА написано је да је врх у Јапану (ХОНШУ),
- Реч УРУНИЛ, описана као «суд за болеснике», није нађена ни у домаћим речницима, па ни на Гуглу,
- Реч КРИОМИЦА (налази се у једном опису) не постоји, нема је ни у речнику Матице српске, ни у великом речнику Српске академије наука и уметности. Постоји само прилог КРИОМИЦЕ,
- Много је страних речи,
- На више места се укрштају мало познати појмови, који можда и постоје, али решавач углавном не може да их зна, па је рад нерешив, а то се у енигматици сматра за велики недостатак.

Има ту још ствари на које се може ставити приговор. Очигледно је да онај ко је то направио није енигматичар.

У већини случајева енигматику сматрају као необавезну забаву, нешто сасвим неважно, што, наравно, није тачно, јер она је много више од тога. А лист таквог угледа као што је ваш, па на неки начин и мој, пошто другујемо нешто више од 60 година, не би требало да објављује свашта. Буде ми жао кад то видим.

П.С.

Молио бих вас да ово проследите и господину Анђићу, а ако не желите ви, пошаљете његову имејл адресу, па ћу ја то учинити.

Поздрав,

**Дугогодишњи читалац «Политике»
и сарадник у њеним издањима**

Чланак Бранка Анђића је на другој страни културног додатка на нешто више од пола стране, и посвећен је критици коришћења страних речи уопште. Ево шта је написано у вези укрштених речи.

Небулозни одговори на небулозна питања

Својевремено сам посветио један текст у овом додатку о бесмислицама, материјалним грешкама и измишљотинама на које се наилази у укрштеницама. То је изазвало бурну реакцију српских енигматичара који су се осетили цеховски повређеним, па су ми ставили на знање да у свакој струци има жита и кукоља и да није лепо да их све трпам у исту врећу. У међувремену коров је ижцигљао много брже од енглеске траве.

У раној младости решавање укрштених речи било ми је део општег образовања; данас је то мој приватни хумористички програм док покушавам да одгонетнем небулозне одговоре на небулозна питања. Ако нисте знали ономотопеја кмечања је «кме», а лопта има врх и зове се «калота». Још чекам да се дични енигматичари одлуче да ли је кикот тихи или гласан смех, а новела кратка или дугачка прича (обашка што није ни једно ни друго, већ посебан облик књижевног изражавања).

Да резимирам уместо да у бесконачности набрајам енигматске бесмислице; оне се могу сврстати на материјалне грешке у значењу речи (мелодија није арија, каросерија није шасија, скоројевић није синоним за сноба), на измишљање речи које би граматички биле могуће, али које не постоје (у боји – «не бео») и на вербалне бесмислице (безброј непостојећих скраћеница којима бих додао сопствени обол: УНЕ – укрштеница неугог енигмате!).

Крста Иванов, Бор

ПУТЕВИ ИСТРАЖИВАЊА

У информативно – теоријском листу ВЕСНИК Енигматског клуба НОВА ЗАГОНЕТКА, у броју 85 из јуна месеца 2025. године, дат је прилог, према досадашњим сазнањима, о првим укрштеним речима објављеним 1953. године у листу КОЛЕКТИВ «Рударско – топионичарског базена Бор».

Примерак овог листа достављен је руководиоцу Службе за односе са јавношћу, ради сазнања да се КОЛЕКТИВ налази и у српским енигматским водама, односно да је део историје српске загонетке.

На неки начин ВЕСНИК се придружио многобројним честиткама за 78. рођендан овог новинарског слављеника.

Ево како је изгледало 31. октобра 2025. године, заглавље листа КОЛЕКТИВ, са прилогом и честитком за дуговечност.

КОЛЕКТИВ

9 177 145219 020061

ЛИСТ КОМПАНИЈЕ СРБИЈА ЗИЋИН КОПЕР ДОО БОР

Основан 1947. год.
Оснивач РТБ Бор

Број 2382 · Година LXXIX · Лист излази месечно · Петак 31. октобар 2025. · Примерак 30 динара

www.kolektiv.co.rs

„Колектив“ је део историје српске енигматике

Krstina Ivanov: 《矿工集体报》是塞尔维亚迷人谜语文化的一部分组成部分

Некадашња сарадња у „Колективу“ преко укрштених речи се не заборавља. Када се укаже прилика, појавиће се, дајте на страни 12 енигматској тласила „Весник“, увек са моје стираније иде „енигматска“ промоција „Колектива“, где Бора и околине. Сада цео свет зна да су у „Колективу“ давне 1953. године биле објављене укрштене речи, јер је „Весник“ савлаштен на сајти Енигматској савеза Србије. Ове укрштене речи у „Колективу“ су део историје српске енигматике.

Треба да будемо поносни на „Колектив“, пошто је то први раднички лист код нас који је објавио укрштене речи нејо-знајтој аутора, а надамо се да је било укрштеница и у претходним годинама. Користим прилику да „Колективу“, иако није јубиларан, честитам овојгодишњи рођендан са жељом за дугогодишње издавање.

Крста Иванов, енигмата

СА БЛОГА НЕДЈЕЉКА НЕДИЋА «ДЕСЕТА УМЈЕТНОСТ ЕНИГМАТИКА»

ВЕСНИК

ЕНИГМАТСКОГ КЛУБА
«НОВА ЗАГОНЕТКА»

ISSN 1820 – 2918

БЕОГРАД, НОВЕМБАР 2025. БРОЈ 87

УВОДНА РЕЧ

После публиковања претходног броја ВЕСНИКА, било је у Србији доста енигматских догађаја, па смо се потрудили да Вам већину тога ове представимо.

У овом броју централно место заузима текст весан за 24. Сусрете енигмата Србије, који су веома успешно одржани у Сенти, испуњавајући у потпуности мисију коју овакви енигматски сакупови морају имати. Ту је и наставак прилога загонетка које је сомборски ГОЛУБ крајем 19. века објављивао, при чему се планира да се ово настави и у наредним бројевима ВЕСНИКА. Треба рећи да је ово, у нешто мањем обimu, већ приказано и у публикованој ИСТОРИЈИ СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ.

Радује, што се после дуже паузе, појавио и нови број ГЛАСНИКА Енигматског савеза Србије, у нади да ће убудуће чешће излазити. Овај билтен се допуњује са ВЕСНИКОМ, обезбеђујући више информација из српске енигматике, уз њихово трајно бележење у Народној библиотеци Србије.

САДРЖАЈ

СТРАНА	СТРАНА
ЕНИГМАТСКЕ ВЕСТИ	
Дружење енигмата на београдском Сајму књига	2–4
12. «Меморијал Срболоуба Станковића»	5–6
Избор речи 2025. године	7–8
Енигматски дани лудје	9–12
24. Енигматска колонија	13–15
Најређуси месеца	16–17
24. СЕС У СЕНТИ	18–28
ДРУГИ О НАМА	29–30
НОВЕ ЕНИГМАТСКЕ КЊИГЕ	
«Историја српске загонетке 3»	31
«Читалке»	32
ИН МЕМОРИЗАМ	
Ђорђе Ђурошев	33
Божи Милевић	34
НОВИ ГЛАСНИК ЕСС-А	35
НОВА ЕЛЕКТРОНСКА ИЗДАЊА	36
ТЕОРИЈСКИ ПРИЛОЗИ	37–39
ИЗ ЈУПСКЕ РАДИОНИЦЕ	40–44
ИСТОРИЈСКИ ПРИЛОЗИ	45–52
ДОДАТАК: «Сремуш», број 27	I–IV

«ВЕСНИК» – Информативно–теоретски лист Енигматског клуба «Нова загонетка»
 Припрема: Енигматски клуб «Нова загонетка», Београд
 (11070 Београд, Булевар Арсенија Марковића 134, улаз 3, стан 26)
 Редакција: Председништво Енигматског клуба «Нова загонетка»
 Уређивање и техничка припрема: Мирослав Лазаревић
 (телефон: 011/2131 – 143; 064/9452 – 493; Е – mail: miroslav.lazarevic40@mts.rs)

Vesnik 87

Kolikogod da ih ima i kolikogod da imaju godina, oni su, a riječ je o članovima Enigmatskoga kluba «Nova zagonetka», uspješno položili novi broj svojega glasila «Vesnik». U njemu izvješćuju o ovogodišnjemu *Sajmu knjiga* u Beogradu i nastupu na SES–u u Senti, donose rezultate EDL–a 2025. i XXIV. Enigmatske kolonije u Somboru, te ocjenu zbirke «Čitalke» Gordane Jovanović Šarić, nekrologe dr. Đorđu Đuroševu i Boži Miljeviću. Tu je i rubrika «Iz klupske radionice» te zagonetke iz *Goluba* iz 1881. U prilogu je također *Sremuš* broj 27.

I ovaj je broj uredio Miroslav Lazarević i možete ga preuzeti na blogu *Nove zagonetke*.

СА БЛОГА СЛАВКА БОВАНА «ТУПЉЕЊЕ И ОШТРЕЊЕ»

На блогу ТУПЉЕЊЕ И ОШТРЕЊЕ, 19. новембра 2025. године објављено је публиковање новог, 87. броја билтена ВЕСНИК Енигматског клуба НОВА ЗАГОНЕТКА, на 52 странице, са 4 странице додатка ЕНИГМАТСКОГ СРЕМУША Енигматског клуба СРЕМ из Пећинаца.

У више наредних дана, на овом блогу, представљане су странице овог информативно – теоријског гласила ВЕСНИК. С обзиром да је овај блог веома популаран у региону бивших југословенских република, шири круг заинтересованих љубитеља енигматике могао је да се упозна са садржајем ове публикације.

ИСТОРИЈСКЕ ЛИЧНОСТИ СРПСКЕ ЗАГОНЕТКЕ

О НЕГОВАНУ РАНИТОВИЋУ

Марко Ранитовић

Марко РАНИТОВИЋ, рођен 1899. у Суботишту (Срем). Ветеринарски факултет завршио у Бечу, где је 1925. године и докторирао. Пронашао нов метод у лечењу свињске куге. Многе радове објавио у «Ветеринарском гласнику». Службовао у великом броју места: Бечеј, Врање, Делнице, Дарувар, Бачка Топола, Лесковац, Крушевац, Банатски Карловац, Јарковац, поново Бачка Топола, Титоград (Подгорица), Сремска Митровица (срески и савезни ветеринарски инспектор). Умро 1971. у болници на Иришком венцу.

Овај текст доктор ветерине Марко РАНИТОВИЋ из Сремске Митровице послао је 25. марта 1959. године, Матици српској, познатом новосадском књиждуру и публицисти Петру ЈОНОВИЋУ и на друге адресе.

МОЈ ОТАЦ НЕГОВАН РАНИТОВИЋ (1864 – 1940)

Рођен је у малом и забаченом сремском селу Суботишту, од имућних, али примитивних и неписмених родитеља. Као дете био је телесно слаб и кржљав. Међутим, већ као сеоско ђаче истицао се необично својим талентом и знањем, те је одмах привукао на себе пажњу својих учитеља и свештеника, који су му давали издашно књиге на читање. Књига га је толико привлачила да је неуморно читао и због тога долазио чешће у сукоб са оцем, јер је у читању знао бити толико занет да су му свиње, поверене на чување, често правиле штету, па и бежале кући, а да он то и не примети. Већ као ђак основне школе савладао је потпуно целокупно црквено појање са осмогласником и типиком.

Несхватање дечије природе и наклоности створило је код примитивног и апсолутистичког оца убеђење да је дете непослушно, па је уместо љубави расла у срцу очевом нетрпељивост према рођеном детету, која је најпосле довела чак дотле да је Негован био омрзнут и прогнан из родитељске куће.

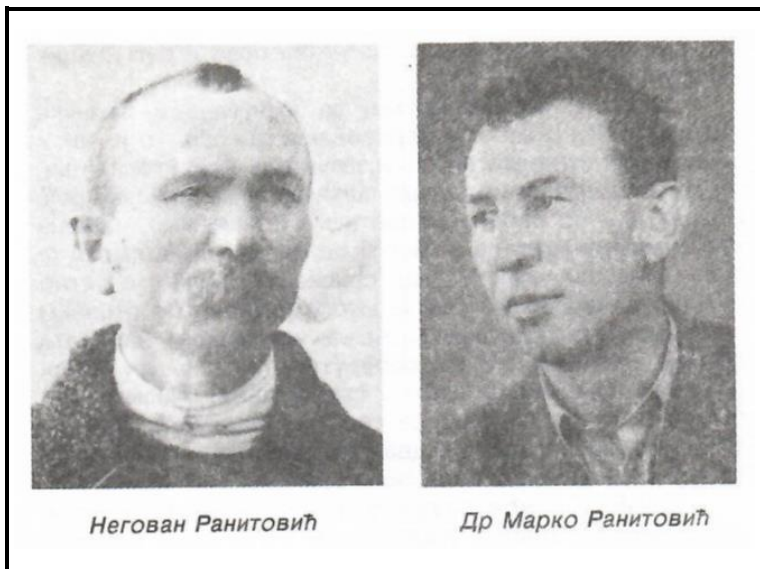
Нашавши се на слободи и поставши самосталан, продао је одмах оно мало очевине шт му је отац уделио, те отпочео са куповином и продајом књига идући од села до села, од вашара до вашара, а не обазирјући се на време, умор и глад. При том га није руководила зарада већ првенствено страст да прода српску књигу свом народу.

Друга страст му је била да од сваке српске књиге, а и многих часописа, задржи по један примерак и за своју библиотеку, која је на дан његове смрти бројала преко 10.000 разних врста књига и тако постала чувена у Српству.

Трећу страст је представљала љубав према црквеном појању и то више ради мелодичности него из религиозних побуда, премда је и ово друго било код њега правилно постављено и неизвито перено, због чега је и долазио често у сукоб са поповима којима је црква служила више као средство за стицање капитала.

Негованова религија и осећања сводили су се, углавном, на неколико важнијих врлина, као на пример:

- 1) Истинољубивост изнад свега. Лаж у њему није позната.
- 2) Скрамност, једноставност и самоодрицање од сувишног и штетног.
- 3) Трезвеност. Целог свог живота није пио акхохол нити пушио, па чак ни љуте зачине употребљавао, а око 40 година био је потпуни вегетаријанац. Тек је за време интернације у Првом светском рату био приморан да једе и месо.
- 4) Псовање, излишно употребљавање заклетви, оговарање, беспосличарење и сујеверје сматрао је пороком, баш као лаж или крађу.
- 5) Љубав орема Српству и његовој слободи. Ово је манифестовао поглавито доуривањем српске књиге, а нарочито српских песама и приповедака, у најзабитије кутке широм српских земаља. Уз сваку продату већу књигу дода-ао је бесплатно и по коју књигу народних песама, или коју другу.
- 6) Љубав, оданост и жртвовање својој породици.

Карактеристично је нарочито за Негована да га нико у животу није видео срдитог, нервозног или нерасположеног. Слободно се могло за њега тврдити да је човек без живаца. За илустрацију може се навести један пример. Чим је после Првог светског рата набавио нешто новца, пошао је у Нови Сад са 10.000 динара да отплати свој ранији дуг штампарији «Натошевић». По навици, нудио је успут, у возу, путницима књиге, те како је држао сав новац у платненој кеси то му је неки џепарош спретно украо сав новац између Инђије и Бешке. Оставши без динара, вратио се пешке кући са даљине око 25 километара. И кад је стигао ноћу кући, затражи од жене вечеру. Жена пак његова, изненађена неочекиваним повратком, упита га зашто није отишао у Нови Сад. Он јој одговори: «Шта ћу тамо кад су ми украли сав новац». Запрепашћена и очајна жена га срдито опсова и додаде: «И теби је још до вечере», нашто јој он сасвим смирено и са осмејком одговори: «Е, а шта би било да ме је воз прегазио!». После тога мирно је вечерао два тањира пасуља и као дете брзо заспао.

Скромност и једноставност Негованова била је чувена у свој околини. У опанцима и са џаком књига на леђима пашачио је он даноноћно, спавао мало кад у кревету већ обично на дрвеним клупама, а кад је имао више новца у себе спавао је чак и по гробљима, покривен кабаницом. Јело му је било јефтино, хладно и без реда. Баш то излагање тела разним инзултима, чини се, да га је и очврсло толико да је постао потпуно имун од обољења. Све до краја свог живота, када га је рат нагло скрхао, он не зна ни за зубоболу, ни за кијавицу, ни покварен стомак, нити уопште за било коју болест. Постио је сваки пост, као и сваку среду и петак. Могао је данима да оскудно једе, а исто тако и да се одједном обилно наједе најтеже сварљивог јела, а да не осети никакве потешкоће.

Већ од раног детињства испољава се у њега изразити таленат за математику. Сваки чопор гусака, оваца или свиња, избројао би брзо и без грешке. Касније је целом селу био десна рука при обрачунавању површине земљишта, ануитета код дуговања и др., тако да није било рачунских радњи које он не би брзо и без грешке израчунао.

Како је био неспретен за мануелне и физичке радње, те без икаквог интересовања за исте, то је чак и у облачењу изгледао алџав и запуштен. Али, утолико више га је привлачила и одушевљавала књига и писана реч. Познат је и по својим загонеткама и енигмама, надаље као нумизматичар, па и филателиста. До своје смрти је био и редован члан Матице српске. Похлепно је читао путописне књиге, а и сам је много путовао по страним земљама ради проширења знања, упознавања народа и обичаја, при чему је и сам своје утиске описивао у песми (напр. са путовања у Париз у својој књизи «Писма у песмама с пута из Париза са светске изложбе»). Само у 1912. години путовао је два пута у Русију, а први пут повео је са собом и свог сина, садашњег ветеринара.

Своје, а и туђе интересатније доживљаје често је описивао и то обично у десетерцу са сроком. Позната му је популарна песмица «Дружичало», у којој је верно оцртао тај штетни народни обичај и извитоперени поповски морал. Ваљда ниједну другу књигу наш сеоски народ није више тражио ни куповао, тако да је иста више пута издавана. Осим тога, спевао је још двадесетак других догађаја и најпосле и свој живот у «Аутобиографији» («Животопис Негована Ранитовића», Београд, 1927).

Само, на жалост, све ове књиге, као и цела библиотека његова, коју је с муком скупљао кроз живот и љубомрно чувао, потпуно је упропашћена у револуционарном периоду 1943 – 1944. године и то углавном баш од сопственог народа и деце, пошто власт наша није стигла да на време уочи ову националну вредност у напуштеној кући и спасе ово непроцењиво благо у Српству. Интереснтно је да је заслугом његовог сина, тада још ђака, та иста библиотека сачувана од мађарских и хрватских војника у Првом светском рату, који су немилосрдно палили од куће до куће све што је било исписано ћирилицом. Чак и у овом последњем светском рату успео је његов син, иако избачен из службе, да из Србије издејствује преко немачке команде, те је зграда са библиотеком запечаћена да би се сачувала од ратне пустоши, премда је ту било књига за које се тада ишло на вешала. Међутим и на жалост, баш наши борци, који су били најпозванији да респектују ту ризницу, самовољно су зграду отворили, узимали из ње по вољи књиге на читање, исте враћали или не, те најпосле, у ослободилачком одушевљењу, оставили за собом зграду отворену и незаштитену на милост и немилост неупућеној сеоској маси и дечурлији, која је формално уништила све до последње књиге.

Тако је, ето, дугогодишњи, неуморни и мукотрпни труд Негованов око сакупљања српских књига дочекао жалосну судбину да његово животно дело упропасте баш они којима је он служио, за које је радио и којима је био вазда на помоћи!

О Неговану Ранитовићу говорио је и познати чешки писац Емилијан Глоцар у књизи «Од пролећа до пролећа»:

Негован Ранитовић се није родио у Витојевцима, жива истина! Али, Витојевцима ипак припада; он уопште припада читавом широком крају, сваком селу, па чак и више свакој појединој кући... са својим коњићем и колима, натрпаним свакојаким књижицама, походи он свако село бар једном годишње. Зими и лети носи дебео пршњак од овчије коже, под изговором да се својој покојној матери заклео да га неће никад скидати. Наиме: Негован Ранитовић је сељак слабе грађе, на кратким помало кривим ногама, и у својој аутобиографији, разум се написаној у року, тврди да је у свом детињству два пута умро и да су му већ и сандучић са крстачом код колара наручили. И сам каже да није у младости тако телесно закржљавио и да је имао о њему ко да бригу води, могао је данас у неком селу да попује, а не да свакој глупавој сељанки тура под нос своје књиге. А ако не би могао да постигне да буде поп, а оно бар учитељ, јер Негован већ од своје ране младости страствено воли Часловац и црквено пјеније, које познаје као нико у Српству! Попове баш много не воли, јер, каже, прескачу свету литургију колико год могу, само да што пре из цркве изиђу и да пре стигну на ручак који је попадија са великом спретношћу и знањем припремила! Од понедељка до суботе Негован путује, али у недељу мора да буде код куће, јер не може службу да пропусти, али највећа његова дика је његова огромна библиотека, за коју каже да је нема на читавом Балкану...

Е, ова прича ће вредети! Нека си жив и здрав нам многаја лета! Овако потанко не би нам могао нико да исприча! - хвалили су слушаоци. Одједном неки се усуди и запита: Кажу, чика Неговане, хоћеш ли од тога направити песму? Хоћу ли или нећу, то је моја ствар и никога се то не тиче! - рекао је увређено Негован. Али, одмах је блажим гласом додао: Ниједан попа баш не ужива да о њему испевам песму. Онда сам увек због тога у губитку!" (Емилијан Глоцар, „Од пролећа до пролећа”, Едиција „Жетва”, Осијек 1937, превео са чешког Никола В. Дреновац).

Јован Вуковић, Нова Пазова

ЗАГОНЕТКЕ НЕГОВАНА РАНИТОВИЋА

Сад ко има уши нека чује
Ја што пишем то сваки верује
Јер Негован никад ништ` не лаже
Нег истину и пише и каже

Негован Ранитовић

«Јављам свим љубитељима и љубитељкама читања, да са правом смем поуздано тврдити, да се налази Највећа Библиотека српских књига у целом Српству код мене долепотписаног Н—на Р—ћа, књигопродавца у Суботишту, јер имам сад око 13.000 разне сорте српских књига, и око 4.000 разне сорте бугарских, грчких, енглеских, латинских, мађарских, румунских, руских, словачких, словенских, француских, ческих, чивутских, швапских и шокачких књига . . .

Од мојих издања још највише имам за продају: Алдумаш, Бој Немаца на пацове, Дружичало, Огледало попа Пећиначког, Шегртова мудролија . . .

У Суботишту, 7. Јануара у Недељу по Просвјешченију и на овај патрон (крсно име) 1924. год.» *Негован Ранитовић*

Уз књигу «Погибија мишковачке попадије» Негован Ранитовић, 1935. објављује да има «преко 18.000 разних сорти српских књига и 550 разних сорти српских новина и можда око 4.000 разних књига страних језика. Исте књиге даје и уз малу наплату на «прочитавање», Негован Ранитовић, црквени певац и књигопродавац и члан Матице српске у Новом Саду и носилац Краљевског ордена Св. Саве V степена.

Ко је ратар, певац, перовођа, књигопродавац, члан Матице српске у Новом Саду, члан оснивач Српске књижевне задруге у Београду и деоничар Српске привредне банке у Руми, песник са књигама из Суботишта, Негован Ранитовић? Човек који је баш и имао печат са таквим натписом «Песник са књигама из Суботишта».

„Ранитовић Божа мој се отац звао
Мене млађег сина ниј' радо имао
А то само зато што сам књиге волао
Ја кад неби читао ја би се разболело
Од детињства увек много сам читао
Месечина кад је нисам ноћу спавао
Нег и онда очи бечео сам јако
Мало сам и спавао увек читао тако
Отац ме гонио да чувам говеда
Није ме жалио ко што би мој деда...”

Син Боже и Персе, имућних земљорадника, није марио за пољопривреду, већ се сав посветио књижи. Своју љубав према књижи и очево схватање те његове «глупости» овако је описао у стихованој аутобиографији из 1927. године, у «Животопису Негована Ранитовића».

У књижи умрлих у Суботишту, под редним бројем 16, записано је:

Ранитовић Негован, књигопродавац, мушки, ожењен, супруга Сара, рођена Живић, умро у 2 сата 20/7. јуна 1940, сахрањен 21/8. јуна 1940. Рођен 12. фебруара 1864. У Суботишту. Умро: старачка болест. Попа: Тодоровић Милисав, парох. Да ли је исповеђен и причешћен: није.

Да се којим случајем Негован Ранитовић родио половином 20. века, са љубављу коју је испољавао према књижи, ко зна какву би му биографију данас писали. Без подршке и разумевања неписмених родитеља, Негован је морао да се задовољи са само четири разреда основне школе, иако му је књига била дража од земље, волова и плуга. Живећи између књиге и земље, за своје време био је необичан, за многе «ћакнут», али и адвокат, геометар, писац, учитељ, саветник. Његов животопис је роман за себе.

Нас је интересовао Негован Ранитовић као писац загонетки и пропагатор тог вида литерарног стваралаштва. На ово његово занимање скренута нам је пажња у «Енигми» број 26, од 3. маја 1952. године. У чланку Радислава М. Маринковића «Први српски лист са енигматском рубриком и прве српске енигмате», са поднасловом «Из историје енигматике», нашу пажњу заголицао је следећи податак:

Карактеристичан је случај сељака – песника Негована Ранитовића који је сам певао већи број загонетака у стиху. Он је хтео да ту своју збирку објави у издању Матице српске. Ево на чему се завршило . . .

Боље да цитирамо комплетан запис из «Летописа Матице српске» из 1886. године (страна 147). Био је то извештај са састанка Књижевног одбора од 26. августа 1886. године и мишљење коректора Милана Андрића.

Члан Милан Андрић јавља о «Песмама и загонеткама» Негована Ранитовића:

Нека је за похвалу речено овде ратару Неговану Ранитовићу, што доколицу своју – као што у песмама овим каже – писањем и читањем проводи. Камо лепе среће, да се наши ратари сви, који су вешти књижи, угледају у томе на Негована Ранитовића, те би онда јамачно мање зла и невоље било у нашем народу, а племенита душа великога добротвора народнога Пере Коњевића, пливала би у радости, видећи да је Перо имао коме оставити ову лепу задужбину своју.

Песме и загонетке Негована Ранитовића писане су с великом вољом, али нису достигле ону вредност, која се иште од оваква посла, да се може на јавност изнети. С тога их не могу препоручити да се приме у «Летопис Матице српске».

Према тој оцени не примају се споменуте «Песме и загонетке».

Радислав М. Маринковић родом из Крњешеваца зна више детаља о загонеткама Негована Ранитовића, па даље пише:

Негован Ранитовић сељак – књижевник и енигмата ипак је успео да своје загонетке и песме објави и да се њима прослави. Он их је рецитовао пред народом на разним вашарима и другим скуповима, делио народу цедуљице са својим радовима и оне су постале врло популарне у широком кругу народа.

Он је тим радом постигао много више но што би постигао објављивањем својих радова у «Летопису», који је тада читао мали број, и то махом из виших слојева, читалаца.

Трагајући за најстаријим српским загонеткама, за своје већ раније утврђене потребе, подстакнут notiцом Р. Маринковића, кренуо сам у «правцу» Негована Ранитовића. У Народној библиотеци Србије налазим 26 наслова дела чији је аутор Негован Ранитовић. Од прве објављене књиге 1893. у Руми – «Песма о Св. Лазару», до последње штампане у Новом Саду, две године пред смрт, а која се зове «Поп и доктор чуда учинише».

Прелистао сам велики број новина, часописа и календара, али нигде загонетака Негована Ранитовића. Кад, у «Женском свету» из 1886. године, на 286. страни, најава «Нове књиге и листови», и у садржају «Великог Годишњака» загонетке Негована Ранитовића. Било је уживање листати «Годишњак» (Велики српски народни илустровани календар за просту годину 1887. која има 365 дана. Власник и уредник Александар Сандић. Издање Српске књижаре Браће М. Поповић, у Новом Саду, 1886. године).

На страницама 24, 25 и 26 објављено је шест загонетака у стиху, као и напомена уредника А. Сандића. Реч је о описним загонеткама, код којих се од главне речи са премештањем слова праве нове речи и стиховима описују. Неке од ових загонетака су сличне шаради, а неке палиндрому. Стихови су доста натегнути, али у сваком случају пажњу завређују, с обзиром на време када су стварани и ко их је састављао.

Заиста, загонетке Негована Ранитовића су скромна стиха и скромна «проблема». Али, може ли се очекивати нешто главолумније од ратара, у времену када су и ученији писали на сличан начин?

Да ли је још негде Негован Ранитовић успео да «прогура» – објави своје загонетке стихове? Прелистао сам више од 200 старих новина, часописа и календара, али на Негованово име нисам наилазио, сем у рекламама његових књига («Херцегбосански српски народни календар за 1914»).

Уз објављене загонетке у поменутом «Годишњаку», уредник Александар Сандић у 19 редова објашњава «случај Негована Ранитовића» Мислимо да је занимљив, па га дословце преносимо:

Негован Ранитовић, рођен је 13. фебруара 1864. у Суботишту (Мишковци) у Срему, прост је ратар, ожењен је и има дете једно. Човек је бистра ума и разборит. Изучио је основну школу у свом месту и уз то

научио појање осмогласно и правило црквено, те је сад црквени певац у Товарнику. Из малена замилова читање, а понајвише књижице од светиње. Од неколико година амо срочава он песме, онако по сеоски, као што то у нас чине понајвише девојке, и тек по који разборитији момак. Али су песме Негована Ранитовића садржајем понајвше онако све од светиње, на пример: *Почетак (створење) света – Песма о Светом Лазару – Песма о Светом Јовану и крштење Христово – Уход Христов у Јерусалим* и т. д. Гдекоје од ових песама имају и повише стотина стихова. Уме он, и срочио је и друге песме светске: ту му је понајбоља *Песма о себи и о свом страданију – Песма о новом кмету сеоском – Живот орача и копача* и т. д., али најрадије срочава овакве и сличне загонетке.

Кућа му живи у задрузи и у приличном је стању; него песник Негован волије књигу и песму него плуг и мотику, и него овце и осталу им стоку на дому и у пољу. Чита он па чита и песме срочава, било код куће, чим уграби времена, било код оваца ил` на ком раду у пољу. Зато га својта и родбина не бегенише и кори га, да је рђав ратар и лењ на послу. Хтеде због тога Негован да остави и кућу и жену и дете

своје, и оца и матер и брата и да оде у *калуђере*! Попише све своје песме у једни књижицу, сашије је и увече, па завије у пешкир и дода неколико форинти, «прилога светој цркви» – однесе тај завежљај и обеси о кључаоницу црквену и . . . нестане га! Срећом, не примише га – те сад лепо с братом и са оцем земљу ради, а недељом и свецем иде у Товарник и за певницом поји; и крај свега тога песме срочава, кад год доспе.

Упозорујемо наше књижаре и књигоиздавце, који траже ради издања овакве, сасвим, и по језику и по мислима *кроз и кроз народне песме и попевке* – упозорујемо их на овога ратара – песника, Негована Ранитовића. По нашем мишљењу, неће им труд и трошак бити узалуд. Уредник.

У запису који је његов син Марко Ранитовић оставио 1959. године, пише и следеће: «Познат је и по својим загонеткама и енигмама, надаље као нумизматичар и филателиста».

Библиотека и књижара Негована Ранитовића страдали су 1943. године. Бројне вредне књиге разнели су ослободиоци. Међу њима била су и дела стара од сто до двеста година. Вредна и ретка. Том приком вероватно су уништене и бројне Негованове загонетке. Штета у сваком погледу.

ЗАГОНЕТКЕ

I

1. Има нека животиња мала, Немож` живит` без воде ни дана, Него увек све по води мути – А радо је купују чивути. Свега има у њена имена Четир слога а осам писмена. 2. Кад одузмеш трећи слог с два слова, Сад је опет загонетка нова: У вароши скупи с` пуно света, Ту с` пазари штагод коме треба: Нек` купује а неки продаје – У вароши то довека траје. 3. Сад одавде три слова одузми А последња три слова задржи; Сад имаш мушкога имена Од два слога а од три писмена.	4. Сад од горе, још од прве речи, Све избади, само не слог трећи; Јербо та реч говори се многим` А једноме, ако је Господин; Ама штогод да многим казиваш, Са том речју ти све њих називаш. 5. Сад од горе опет све одузми, Само други слог себи задржи; Та се свагде реч употребљује, Сваки сотим себе именује, Јер ма с киме да се разговараш, Ти за себе увек изговараш. Решење: 1. <i>Пијавица</i> – 2. <i>Пијаца</i> – 3. <i>Аца</i> – 4, <i>Ви</i> – 5. <i>Ја</i>.
--	---

II

1. Има животиња, Па кућу имају, И оне људима Лепу храну дају. Та је кућа има од седам писмена – А три слога има, То је сва реч њена. 2. Кад узмеш одавде Први слог с` три слова, Од тог` буде сада Нека зграда нова. 3. Та три слова треба Унатраг читати, Још и два последња Так` исто додати:	Од те речи поста Име неких људи, Такој вери доста, Аустрија суди. 4. Каква има сада Нека ствар у кола, Кад с` узму одавде Ова четир слова: Треће, пето, п` онда Четврто, па седмо: То све у два слога Састави заједно. Кола неможеду Без те ствари бити – Ову загонетку Ко мож` погодити? Решење: 1. <i>Кошница</i> – 2. <i>Кош</i> – 3. <i>Шокац</i> – 4. <i>Шина</i>.
--	--

III

1. Има неко дрво, Високо је врло; Два слога ј` реч ова А само шест слова. У тога дрвета, Никад нема цвета, Зато и не роди – Ајде га погоди? 2. Други слог те речи Опет друго значи: Што из земље расте,	Кошуље се красне Од тога направе, И то дуго траје. 3. А кад узмеш саде Три слова оданде: Треће, затим пето, Па онда четврто – Сад весеље значи А од исте речи. Решење: 1. <i>Јаблан</i> – 2. <i>Лан</i> – 3. <i>Бал</i>.
---	---

Литература:

1. «Енигма», број 20, 3. мај 1952.
2. «Летопис Матице српске», 1886, стр. 147.
3. «Женски свет», 1886, стр. 286.
4. «Годишњак», Нови Сад, 1886, стр. 24, 25. и 26.
5. «Негован Ранитовић, књигопродавац 1864–1940 – Његов животни рад».

ЕНИГМАТСКИ СРЕМУШ

БИЛТЕН ЕНИГМАТСКОГ КЛУБА
«С Р Е М», ПЕЋИНЦИ

БРОЈ 28

ДЕЦЕМБАР 2025.

**ПРИЈАТЕЉИ ЕК «СРЕМ» И
ЕНИГМАТСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ**

**ИЗРАДА ПЕХАРА, ПЛАКЕТА, МЕДАЉА,
УСЛУГА ШТАМПЕ И ГРАВИРАЊА**

СВЕ ВРСТЕ ГРАФИЧКИХ УСЛУГА

**Владимир
Шарић,
председник
ЕК «Срем»**

**Гордана
Шарић,
потпредседница
ЕК «Срем»**

Секретарица клуба:

Јована Милетић

Чланови клуба: Маја ИЛИЋ, Драгослав
ЈОВАНОВИЋ, Љиљана ЈОВАНОВИЋ,
Радослав ЈОВАНОВИЋ (Смедерево),
Вукица ЈОВАНОВИЋ, Драгиша
ЈОВАНОВИЋ (Рума), Бранко
КОМНЕНИЋ (Крагујевац), Милица
ПЕТРОВИЋ (Тител), Исидора
МИЛЕНИЋ, Настасја МИЛЕНИЋ,
Драгана ШАРИЋ, Иван ШАРИЋ,
Ксенија ШАРИЋ (Шимановци).
Чланови – пријатељи клуба: Крста
ИВАНОВ (Бор), Видоје СТЕФАНОВИЋ
(Ниш), Никола ПЕТКОВСКИ (Скопље).

Лого ЕК «Срем» урадио је Графички студио «ЕЛИТ» Златка Бабића из Шимановаца
и представља загонетног фараона Тутанкамона

Билтен «Сремуш» издаје: ЕК «Срем», уредник: Владимир Шарић,
тел.: 022/480 – 211; 065/9999 – 212; Е – mail: vlagor5149@gmail.com,
прелом страна и техничка припрема издања: ЕК «Нова загонетка»

УКРШТЕНИЦА ИЗ ПЕЋИНАЧКИХ НОВИНА

(број 191, новембар 2025)

СА АНАГРАМИЈАДОМ ТЕМАТСКИХ ПОЈМОВА

Аутори: ГОРДАНА и ВЛАДИМИР ШАРИЋ, Шимановци

Припрема: ЕК «Срем», Пећинци,

Секција при Енигматском савезу Србије и Културном центру Пећинци

Ђ	О	Р	Ђ	Е	В	И	Ђ	■	М	О	Ј	И	Ш
Е	Р	О	И	К	А	■	А	М	И	Н	А	Ш	И
В	И	Ш	Љ	А	■	И	С	И	Л	■	К	И	М
Ђ	О	К	О	■	О	Н	К	Р	А	Ј	■	М	А
Е	■	А	Л	Е	К	С	А	Н	Д	А	Р	■	Н
Л	Б	■	А	Л	Е	У	Т	И	■	Н	А	Н	О
И	Р	А	■	М	А	Л	И	■	А	К	Т	И	В
Ј	А	Б	Л	А	Н	И	■	З	Д	Е	Н	А	Ц
А	Т	А	И	Р	■	Н	А	Г	А	С	А	К	И

Тематски појмови: ЂОРЂЕВИЋ (Презиме аутора књиге за децу МОЈИ ШИМАНОВЦИ, Александар; МОЈИ ШИМАНОВЦИ (Назив књиге за децу аутора Александра Саше Ђорђевића); АЛЕКСАНДАР (Име Ђорђевића, аутора књиге за децу МОЈИ ШИМАНОВЦИ).

ПРЕЗИМЕ АУТОРА КЊИГЕ «МОЈИ ШИМАНОВЦИ» (К=Ђ, 8)

КЋЕР ВОЋИ од слова из књиге
указала на лепе слике
и задала му нове бриге
да укључи нове прилике.

ИМЕ АУТОРА КЊИГЕ «МОЈИ ШИМАНОВЦИ» (–В, 10)

СКЛАД НЕРАВА потребан
је аутору дечје књиге
да испуни још један сан,
да пребрине старе бриге!

НАЗИВ КЊИГЕ ТА ДЕЦУ (В=М, 4,9)

О, ЈОВИН ВИЦ ИМАШ
који о месту говори,
које волиш да снимаш
о коме књигу створи.

Решења анаграмијаде: ЂОРЂЕВИЋ, АЛЕКСАНДАР, «МОЈИ ШИМАНОВЦИ».

УКРШТЕНЕ РЕЧИ СА АНАГРАМИЈАДОМ ТЕМАТСКИХ ПОЈМОВА
(«Пећиначке новине», број 192, децембар 2025)

Аутори: Гордана и Владимир Шариф

Припрема: Енигматски клуб «Срем» – Пећинци,
Секција при Енигматском савезу Србије и Културном центру Пећинци

Д	Р	А	Г	О	Љ	У	Б	■	М	И	Н	С	К
Р	А	Д	О	В	И	■	Е	К	О	С	Е	Л	А
А	Л	А	М	О	■	С	В	А	Т	■	М	О	Р
М	И	М	И	■	С	Т	Е	Р	Е	О	■	К	Л
О	■	С	Л	И	К	А	Р	С	Т	В	О	■	О
Л	К	■	А	М	А	Н	Е	Т	■	С	Т	Р	В
Е	У	Р	■	И	Л	И	Н	■	Б	Е	Р	А	Ч
Т	Р	И	Н	Д	И	Ћ	■	К	А	Н	О	Н	И
И	Д	О	Л	И	■	И	В	А	Н	О	В	И	Ћ

Тематски појмови: ДРАГОЉУБ
 (Име Триндића, сликара из Карловчића, учесника покрајинске смотре ликовних аматера у Новом Бечеју), СЛИКАРСТВО (Ликовна уметност којом се бави Драгољуб Триндић), ТРИНДИЋ (Презиме сликара из Пећиначке општине), ИВАНОВИЋ (Чувена сликарка из 19. века, Катарина), КАРЛОВЧИЋ (Место у општини Пећинци, где живи сликар Драгољуб Триндић).

ИМЕ СЛИКАРА (8)

БРДО УГЉА на сликама овог сликара аматера. ЉУБОДРАГ му није име већ решење анаграма, а Триндић је презиме! (Решење: ДРАГОЉУБ)

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ (–О, 10)

ОСКАРОВ СТИЛ је посебан у ликовној уметности, а следи га рад чаробан, сликара из Карловчића, препун особености! (Решење: СЛИКАРСТВО)

ЧУВЕНА СРПСКА СЛИКАРКА (К=В, 8 и 8,8)

ОВА «ИН КЋИ» је сликарка, знана по портретима.

И ОВА НАРАТИВНА КЋИ

и мртве природе има!

(Решења: ИВАНОВИЋ; КАТАРИНА ИВАНОВИЋ)

ПРЕЗИМЕ СЛИКАРА (7)

Бранко **ДИНИЋ РТ** слика, знани сликар наивац, а наш сликар аматер Драгољуб је креативац. (Решење: ТРИНДИЋ)

МЕСТО БОРАВКА СЛИКАРА (–А, 9)

ЧАВИЋ КОРАЛ снима својим апаратима и место боравка и жића сликара Триндића. (Решење: КАРЛОВЧИЋ)

ИЗВЕШТАЈ ИЗ СЕНТЕ
(«Пећиначке новине», број 191, новембар 2025)

Одржани 24. сусрети енигмаша Србије

ВЛАДИМИР ШАРИЋ ПОНОВО
ПРЕДСЕДНИК САВЕЗА ЕНИГМАТА

Поводом 40 година рада Енигматског савеза Србије, у Сенти су, од 10. до 12. октобра, одржани 24. Сусрети енигмата Србије (СЕС), на којима је учествовало 43 енигмата и љубитеља енигматике међу којима и четири члана Енигматског клуба „Срем“ из Пећинаца - **Гордана Јовановић Шарић, Владимир Шарић, Драгиша и Радослав Јовановић.**

Такмичење је одржано у састављању и решавању загонетака, а у екипном пласману Енигматски клуб „Срем“ је заузео треће место (од седам екипа) иза ЕК „Кикинде“ и ЕК „Студентски град“ (Београд).

Поред такмичења, одржана је и Изборна скупштина Енигматског савеза Србије на којој је, као председник, поново изабран Владимир Шарић из Шимановаца, а седиште ЕКС ће и даље бити на адреси Културног центра Пећинци.

Поводом јубилеја 40 година рада и постојања Енигматског савеза Србије уприличена је и свечаност у оквиру које су уручене јубиларне повеље и захвалнице. Јубиларну повељу су добили Културни центар „Пећинци“ и Општина Пећинци, „Сремске новине“, „Пећиначке новине“ и бројни појединци и организације из Србије и региона.

На Сусретима је представљена и најновија књига Гордане Јовановић Шарић „Читаљке“ која је поклоњена свим учесницима.